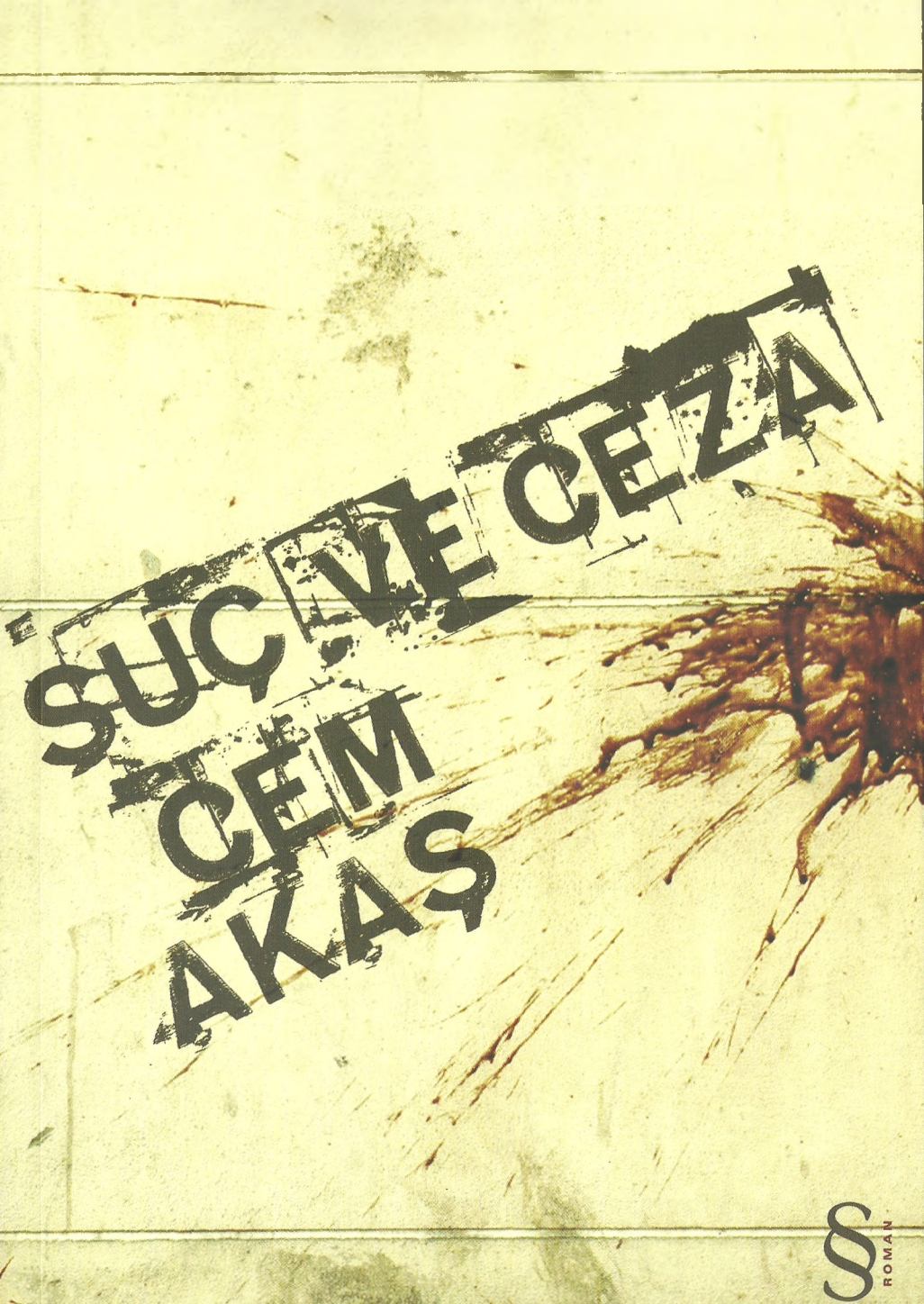
SUÇ VE CEZA

CEM AKAŞ



ROMAN

CEM AKAŞ

1968'de Mannheim, Almanya'da doğdu. İlk öykü kitabı *Noktanın Kesişimleri Antolojisi* 1990'da yayımlandı.

Başlıca Yapıtları: *7* (1992), *Olgunluk Çağı Üçlemesi* (2001), *r* (2002), *Kant Kulubü* (2004), *Gitmeyecekler İçin Urbino* (2007).

www.cemakas.com

SUÇ VE CEZA

Cem Akaş

§

Türkçe Edebiyat **149**

Suç ve Ceza
Cem Akaş

Kapak tasarım: Utku Lomlu
Dizgi: Bahar Kuru

© 1992, Cem Akaş
© 2008; bu kitabın tüm yayın hakları
Everest Yayınları'na aittir.

1-2. Basım: 1992-1995, Yapı Kredi Yayınları
3. Basım: Nisan 2008, Everest Yayınları
ISBN: 978 - 975 - 289 - 452 - 5

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık
Tel: (0212) 674 97 23
Fax: (0212) 674 97 29

EVEREST YAYINLARI
Ticarethane Sokak No: 53 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (212) 513 34 20-21 Fax: (212) 512 33 76
Genel Dağıtım: Alfa, Tel: (212) 511 53 03 Fax: (212) 519 33 00
e-posta: everest@alfakitap.com
www.everestyayinlari.com

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.

SUÇ VE CEZA

Eski defterlerin bir büyüsü var: sayfalarının kokusu, cildinin eski sağlamlığı – ciltli defterlerden söz ediyorum, önünde bir çizgifilm kahramanının ya da kırda oynayan kırmızı yanaklı çocukların resmi, arkasındaysa çarpım tablosu ve haftalık ders programı çizelgesi bulunan, çizgili ya da kareli, eğer çok ortalıysa fasiküllerin hemen epriyen tatsız, siyah bir kumaşa tutturulduğu, zımbaları paslandığında sayfada iz bırakan, incecik kağıtlı, sol sayfalarına (arkasına yazılmış olan sayfalara) yazmanın bile kendi kendisine (tıpkı çocuklukta ruh çağırma seanslarında herkesin parmağını bastırdığı ters çevrilmiş kahve fincanının

hareket edişi gibi) güzelleştiği, öğretmenin bakıp kırmızı kalemle imzaladığı, gösterilen özene göre not verdiği, ya da müsvedde için tutulan, sarı saman yapraklı, ama kokusu daha kişilikli olan (nedense eskiliği, tozu, güneşsiz ve rutubetli bir tavanarasındaki ağır kapaklı bir sandığı ve naftalin parçacıklarını çağrıştırdığı için olsa gerek), zaman içinde, önce gazete kağıdından başlayıp, renkli ama çabuk parçalanan krepon kağıdına geçip, desenli ve kaygan yüzeyli kağıtları aşıp; kıyılmaz güzellikte baskılı bir kağıtla kaplandığından, kağıdın da üstüne incecik bir selofanın geçirilmesine varan türlü şekillerde kaplanan, kimi zamansa (özellikle ilkgençliğin sonlarına doğru) sevilen artistlerin, sporcuların, arabaların fotoğraflarıyla, güzel fotoğraflı (kuşe kağıda) yabancı reklamlarla, karikatür ve çıkartmalarla sakilliği gizlenen defterlerden değil güven ve kalıcılık duygusu uyandırıyor, bir nesneyle birebir ilişkiye girmenin farklı bir tadı olabileceğini anımsatıyor sanki; onurlu bir tavırla, siz anlaşmaya uyduğunuz ve onun kişiliğine saygı gösterdiğiniz sürece, yazdıklarınızı ve onların hatırına kendisini koruyacağını, gençlikte derli toplu olan ama yine de bozunumun tohumlarını içinde taşıyan canlı bedenlerin yaşlandıkça biçimini ve estetiğini yitirmesinin aksine, zamana ve entropiye vargücüyle karşı koyacağını alçakgönüllülükle ama açıkça ima eden defterler. Rastlantı sonucu –birden gerekli olmuş, anlamsız, bürokratik bir belgeyi çekmecelerimde ararken– yaptığım güzel bir keşif (böyle bir yeteneği olan insanlar tanıyorum –evet, *yetenek* düpedüz, rastlantıları bir sürekliliğe oturtmak ve bundan hep tat almak başka nasıl açıklanabilir?– ama ben ne yazık ki

onlardan biri değilim; boş bir sayfaya karaladığı karmaşanın, kağıdı ters çevirdiğinde kusursuz ve hatta özgün bir portre olduğunu gören şaşkınınkine benzer sevinçler yaşıyorum, seyrek de olsa bu tür keşifler yaptığımda), bir zamanlar sahip olduğumu hayal meyal anımsadığım, sayfaları biraz karıştırınca içime çektiğim kokunun (ve kuşkusuz gördüğüm, zorlukla da olsa tanıdığım bir-iki sayfalık yazının) yardımıyla, bir "sır defteri" ya da bir günlük olarak kullanmaya karar verdiğimi çıkardığım, siyah bez ciltli, küçük, zarif, soluk krem renginde, kalın kağıtlı bir defterle karşı karşıya bıraktı beni. Emeği geçen herkese teşekkür borçluyum – böyle bir buluşmayı tek başıma asla gerçekleştiremezdim, biliyorum. Ve anlaşmaya uyacağım: Bu keşfin şerefine, uzun süredir tasarladığım, kafamın içinde notlar aldığım, okuduğum kitaplarda onunla ilgili olabilecek birşeye rastladığımda içimden sayfanın köşesini kıvırdığım (ama bunu asla, asla gerçekten yapmadığım ve asla sayfa kenarlarındaki boşluklara, kurşunkalemle bile olsa birşeyler yazmadığım, çizmediğim) bir yazının, yazarların öldürme teknikleri üzerine yazacağım yazının ilk müsveddesini, bu defterin korumasında ve bakir cömertliğinde gerçekleştireceğim.

Öldürmek, bazı kişiler söz konusu olduğunda ve belirli durumlarda *yaratıcı* bir edim olarak değerlendirilebilir, biliyoruz: Öldürme biçimi, *tekniği*, öldürenin imzası bile olabilir uç örneklerde – tümüyle kişiye özgüdür. Meslekiçi bir araştırma yapılmış mıdır bu konuda, "cinayet masaları"nın çekmecelerinde, katiller ve teknikleri hakkında

inceleme dosyaları oluşmuş mudur (Poe ve Doyle'un zamanında böyle birşey çok olası gözüküyor; ya şimdi?) bilmiyorum, ama yazarların öldürme tekniklerini incelemeye kalkışmak, böyle bir dosya oluşturuyormuşum duygusu yaratıyor bende ilk elde. Yine de belirtmek gerek: Yazarları (önemli saydıklarımı) tek tek ele alıp "imza"larını inceleyecek, yinelenen unsurları saptayacak değilim; genellemelerimi örneklemek amacıyla onlara başvuracağım elbette, ama asıl ilgimi çeken bu: Bir kitap kişisi nasıl öldürülür?

I. Konuyu deşmek için kullanılabilecek çeşitli bıçaklar, çeşitli giriş noktaları var – yapıttaki ölü sayısına göre bir sınıflandırma yapılabilir (böylece çok kafa yormamıza da gerek kalmaz); ya da öldürme işini kimin yaptığına bakılabilir örneğin. Bu durumda ilk seçenek, yazarın karakterlerinden birini bir diğerine öldürtmesidir – bu başlık altında birçok kurgu düşünülebilir; klasik cinayet romanı külliyatı buraya girer elbette, bu romanların kurgusunu dökümlemek de çok anlamlı gözükmüyor bana bu aşamada. Bir diğer yol, yazarın öldürme işini bizzat üstlenmesidir: Bunu bir kitap kişisi olarak yaptığı da olur (örneğin **Breakfast of Champions**'ta Kurt Vonnegut, kitabın sonlarına doğru, karakterlerinden biri olan Kilgore Trout'la, Trout'un oğlu Bunny'nin çalıştığı barda karşılaşır ve bir konferansta konuşmasını engellemek için içkisine zehir katarak öldürür), ancak bu, görece yeni bir yöntem olarak çıkar karşımıza – yazarın, kendi yaratımı bir karakterle kitap gerçekliği düzleminde karşılaşması, yani ikisinin de kurgu ya da ikisinin de gerçek haline gelmesi, çağımıza özgü bir buluştur. Oysa yazar, yazar kimliğiyle de

öldürebilir, öldürmüştür: Yaratan, her zaman yokeden de olmuştur çünkü. Kitap kişisi ağır, "korkunç" bir hastalığa yakalanabilir sözgelimi (sayısız örnekten biri: Dickens'ın **Great Expectations**'ında Estella, büyük olasılıkla –semptomlara bakılacak olursa– pankreas kanserinden ölür). Ölmesi gereken kitap kişisi intihar edebilir (her ne kadar birinci tekil şahısta anlatılıyorsa da ve dolayısıyla gerçek bir olayın nakledildiği iddia edilebilirse de, James Baldwin'in **Going To Meet The Man** adlı romanı sonuçta bir kurgudur ve bu kurguda "ben"in tiyatrocu dostu Vidal, çevresindeki insanların duyarsızlığına ve sahteliğine dayanamayıp kendisini öldürmeye karar verir; "ben" onu, sahnenin arkasında, perde ipiyle kendisini asmış bulur). Bir kaza olabilir – karakterin başına saksı düşmesi gibi düzayak çözümlerin yanı sıra, çok daha girift düzenekler de kurulmuştur (bu konuda Graham Greene boy ölçüşülmez bir virtüözdür sanırım: "Jubilee" adlı öyküsünde Bay Chalfont, emekliye ayrılma partisinin başlamasına iki saat kala kravatını ütülerken, içmekte olduğu "Bloody Mary"sini kravata döker; lekeyi çıkartmak için karbonat gereklidir ama, lanet okuyarak farkeder ki evde hiç karbonat kalmamıştır. Merdivenlerden hızla inerek yan binadaki eczaneye gider, ama eczane cenaze nedeniyle kapalıdır; bir taksiye binen Bay Chalfont, şoföre en yakın eczaneye gitmek istediğini söyler. Zilzurna sarhoş olan yaşlı şoför, bir elinde tuttuğu transistörlü radyodan yükselen müziğe yüksek sesle eşlik ederek gaza basar ve hedeflerine bir blok kala, soldan gelen bir arabayla çarpışır. Bay Chalfont, radyo anteninin burnundan girip beynine ulaşmasıyla bitkisel hayata girer ve kaldırıldığı hastanede ölür. Öbür arabada da bir ölü vardır: Bay Chalfont'un yatırıldığı hastanede çalışan ve ölmese ameliyatı yapacak

olan beyin cerrahı). Yaşlı karakterler için lafı uzatmaya gerek kalmaz: Ecel kapılarını çalacaktır (Luise Rimser'in "Ein Alter Mann Stirbt" adlı öyküsünde Peter'in başına geldiği gibi). Bunların dışında, daha sinsice bir yöntem de vardır: Unutturma. Yazar, kitabının belirli bir aşamasında görev verdiği, verilen görevi yerine getirdikten sonra da artık gereksinmediği "işlev karakteri"nden, kanlı canlı bir ölümü esirger çoğu zaman; hiçbir vefa duygusu olmaksızın onu tümüyle siler, hiç varolmamış gibi davranır, unutur ve unutturur (Ahmet Hamdi Tanpınar, **Sahnenin Dışındakiler**'in ilk sayfalarında ara sıra İhsan adında, "genç, düşüne düşüne konuşan ve konuştukça karşısındakini ister istemez düşünmeye mecbur eden" bir adamdan söz eder; İhsan, 104. sayfada Kudret Bey'le havadan sudan bir konuşma yaptıktan sonra bir daha karşımıza çıkmaz).

Bir karakterin öldürülmesini sağlamak için başvurulabilecek üçüncü yol, okuyucuyu katil yapmaktır; ne var ki, içerdiği teknik zorluklar yüzünden, en az kullanılan seçenek olmuştur bu – nedenlerini daha ilerde ayrıntıyla ele alacağım.

II. Mümkün olan tek tasnif yolu bu değildir – açımızı değiştirelim öyleyse: Yazarın ölüm ve öldürme konusundaki tavrına eğilelim bu kez (bu açı değiştirme işlemini birkaç kez uygulayacağım, bu sırada bazı şeyler çakışacak, farklı açılarda benzer açılımlar çıkacak ortaya, biraz da kaçınılmaz olarak: Her ne kadar ortada tek bir dağın olması, farklı açılardan bakıldığında farklı şeylerin görülmesini engellemiyorsa da, benzer şeylerin tanınmasını da engellemiyor). *Zorlama ölüm*den söz edilebilir: Yeterince gerekçelendirilmemiş, inandırıcı kılınmamış bir edimdir

buradaki, orta yerde durur ve okuyucuyu, (varsa) estetik bütünlüğü rahatsız eder; yazar bağlamında bir yetersizliğin işaretidir çoğu zaman. Olayların akışı gereği, karakterlerden birinin bir şekilde ölmesi gerekmektedir, ama bu "bir şekil", yazarı eni-konu zorlayabilir – eğer durum gerçekten içinden çıkılmaz bir hal alırsa, yapıtın geri kalan bölümünü kurtarmak adına, vasat ya da vasataltı bir çözüme gönül indirilebilir; en kalburüstü yazarlar için bile geçerlidir bu (Stendhal'in **Le Rouge et le Noir**'da Mathilde'i nasıl, sırf Julien onun cenazesine gidebilsin ve orada M. Brel'le karşılaşabilsin diye zatürreeden öldürdüğünü anımsayalım). Ahmet Hamdi örneğinde olduğu gibi, karakterle ne yapılacağı bilinemediği için de ölüm fermanı çıkarılır: İyice karmaşıklaşmaya başlamış bir anlatıyı sadeleştirme, çok gerekli olmayan yan anlatıları, zorla da olsa sonlandırma isteği. Pembe rengiyle suçlanmak, etiketlenmek istemeyen, hatta ciddi ve hazin bir bakışı olduğuna okuyucu ve eleştirmenleri inandırmaya yeltenen bir yazarın sakınacağı ilk şey, yapıtını mutlu sonla bitirmektir şüphesiz. Başkarakterini romanın son satırlarında öldürerek, arzuladığı hazinlik payesine ulaşabileceğini uman pek çok yazar olmuştur, herhalde olacaktır da, ama bu beceriksizce yapıldığında ancak fars'a ulaşır (Kurt Kusenberg, "Ein Verachtlicher Blick" adlı öyküsünü romanlaştırdığında başlığı korumuş, ama kurgunun sonunu değiştirmişti: Herzig, İstanbul uçağını bu kez kaçırmamış, ancak uçak Alplerin üzerindeyken kabin duvarında açılan büyük bir delik, yolcuları ölümle burun buruna getirdiğinde ve herkes oksijen maskelerine sarıldığında, hostesin ona ters baktığı ve tüm geçmişini aşağıladığı vehmine kapılmış, maskesini takmamış ve oksijen yetersizliğinden ölmüştü).

Kayıtsız ölüm: "Soğukkanlı katil" kavramına koşut olarak yazarlar da soğukkanlı olabilir, ancak ölüm konusunda hemen ve rahatlıkla farkedilebilecek bir özellikleri, daha genel bir durumun/tutumun işaretidir aslında: Yazar ve yarattığı kişiler arasındaki ilişkinin sıcaklık derecesi. Klinik bir yaklaşımı benimseyen, karakterleriyle profesyonel ilişkinin, doktor-hasta ilişkisinin ötesine geçmeyen ve bu sınırı özenle koruyan yazarlar vardır (ve bunların çoğu Alman'dır). Eğer gerekiyorsa, kesinlikle duygusallaşmadan (ya da en azından kağıt üzerinde bunu kusursuzca gizleyerek) öldürürler. Öte yakada *isteksiz ölüm* durur: Kendi yarattığı kişilere bağlanabilir insan, sevebilir. Ama hep bilinen şey: Anlatı kendi kurallarını dayatacaktır bir yerden sonra; bir yazar, bu dayatımla savaşmayı seçecekse, bunu anlatının nitel düzeyini tehlikeye atmak pahasına yapacağını bilir, bilmelidir. Eğer boyun eğer ve kalemini kırarsa suçluluk, pişmanlık, hatta yıkım duyabilir, sevdiği birini göz göre göre ölüme terketmişçesine; ama başkaldırır ve kayırırsa, sevdiğini kurtardığı anda yapıtını yitirmiş olduğunu da görebilir –zordur bu seçim (Carlos Fuentes'in **The Death Of Artemio Cruz** adlı romanında bu ikilem, elle tutulacak bir hal alır neredeyse: Fuentes, Don Artemio'nun ölümünü tam altı kez erteler, her seferinde bir bahane bulup anlatıyı biraz daha uzatır. Roman, Cruz'un ölüm döşeğinde başlar ve orada biter – yazar, daha başlıkta duyurduğu ölümü gerçekleştirmek konusunda çok gönülsüzdür, gerçekleştiğinde de kendisinden nefret ettiğini hissettirir).

Estetize edilmiş ölüm: Kayıtsızlıkla kandaşlığı olabilecek bir tutum: Yaratıda önemli olan yapıdır, kurgunun işleyişidir; bu bağlamda cinayet (hem yazarın işlediği, hem de bir başkasına işlettiği), sanatsal bir edim olarak algılanır,

yaratacağı etkiye ve doyurucu olmasına büyük önem verilir. Ölüm, *güzel* olmalıdır. Kurgunun böyle vurgulanması, anlatı tekniğinin özel bir biçimde ölüme uyarlanmasını gerektirir – buna döneceğim.

Hileli ölüm (ya da "pis bir numara"): Bu özel bir kategoridir; yazar sanki kendi gücünü denemek ya da kanıtlamak, aşkınlığını duymak ve duyurmak istercesine (tanrıyı oynarcasına), kurbanı için genellikle onur kırıcı olan bir ölüm biçer ve yaptığından ne denli hoşnut olduğunu gösteren bir sırıtışla koyar son noktayı (bunun için oldukça "muzip" bir yazarın gerekeceği düşünülebilir; anımsayabildiğim en iyi örnek, Cortàzar'ın "A Yellow Flower" adlı öyküsü: Anlatıcının kendisi, insanların ölümsüz olduğunu, birisi ölür ölmez o yaşantıyı bir başkasının sil baştan yaşadığını ve yaşanabilecek sınırlı sayıda yaşamın sürekli var olduğunu kanıtlamak üzereyken, kendi çocukluğuna tıpatıp benzeyen Luc adında bir çocuğun, aynı kendi çocukluğunda garip bir adamı kazayla öldürdüğü gibi, kriket sopasıyla top yerine kafasına vurması sonucunda beyin kanamasından ölür. Böyle ölmesi, kendi kuramına uygundur bir bakıma, ama ölmeyi düşünmek şöyle dursun, Luc'la birlikte süreceği yaşam hakkında uzun uzun ahkâm kestiği ve çocuğun gelişimini yönlendirmek amacıyla planlar yaptığı için "pis bir numara"dır bu).

III. Anlatı tekniği açısından, ölümün anlatı içinde nasıl bir yer tuttuğu/yazarın nasıl bir yer verdiği, ölümü anlatırken nasıl bir yöntem izlediği de incelenmeye değer. Buradan bakıldığında, ölüm olayının kendisinin, anlatı merkezini oluşturabildiği ya da anlatı içinde daha çok işlevsel bir önem taşıyabildiği görülecektir. İlkine

verilebilecek sayısız örneğin başında cinayet romanları gelir kuşkusuz (bkz. IV), ama onların dışında da, pek çok yapıtta ölüm önemli bir rol oynar; yazar kimi zaman ustalığını sergilemek için bir fırsat sayar ölüm kurgusunu. Sciascia, "Paura di Sonno" adlı öyküsünde bir cinayeti, neden "absurd" olduğu ilk başta anlaşılmayan bir dille, geriye doğru anlatır: Claudio'nun, yerde ölü gibi yatmakta olan Marco'ya sarılarak onu kaldırması ve bedenine saplı bıçağı çıkartmasıyla başlar herşey, konuşmalar ters sırayla verilir ve öykü bir içki masasında, Claudio'nun, "Herşeyi biliyorum kardeşim," diyerek en iyi arkadaşı Marco'nun bardağını votkayla doldurmasıyla sona biter (başlar): Herşeyi bilmesi doğaldır, çünkü Marco (Claudio'nun onu bıçaktan kurtarmasına karşılık olsa gerek) Claudio'nun sevgilisiyle aralarındaki aşkı ve arkadaşına nasıl ihanet ettiğini anlatmıştır az önce.

Düşte ölüm teması da birçok yazarı cezbetmiş, birbirinden ilginç örneklerin yanısıra, oldukça yavan ürünler de konmuştur ortaya. James Whitebread'in **Siding With Reality** adlı öyküsünde, orta yaşlı bir adam, süpermarket sahibiyle arasında geçtiğini sandığı, ama geçmesi olanaksız bir konuşma yüzünden, süpermarket sahibinin düşüne girdiğine karar verir ve çıkış yolu aramaya koyulur, ne var ki süpermarket sahibi uykusunda ölecek ve adamı düşler dünyasına mahkûm kılacaktır. Bu arada öykü kahramanı, gerçek olduğunu sandığı dünyada da bir trafik kazası sonucu ölür. Bütün bu karmaşanın bir yararı olmuştur ama: Daha önce iyice cansıkıcı bir hal almış olan evliliği canlanmış, karısıyla yepyeni heyecanlar yaşamaya başlamıştır – tabii kadının düşlerinde. Uyku saatlerinde bu kadar yorulduğu için karısı gün geçtikçe erir, sağlığı bozulur, ama çözüm hazırdır: Uyku ilacı alarak intihar edecek ve yeniden

keşfettiği kocasının yanına ulaşacaktır - sonsuz mutluluk ve özgürlüğü yaşayacaklardır düş dünyasında.

Okurun kendisinin katil olması, en usta kurgucuların gözünü korkutmuş, hatta kimisi bunun kuramsal olarak imkansız olduğunu kanıtlamaya çalışmıştır. Doğal, doğal olması da üzücü bir durum: Kendi ülkelerinde bile bir avuç insanın anca tanıdığı, genç bir-iki Türk yazar çoktan kalktı bu yükün altından. Söz verdim – döneceğim.

Nesnelerin de aslında canlı olduklarına inanır mısınız? Bu olasılık kafanızı hiç kurcaladı mı? Gözlerini kapadığında odasındaki oyuncakların kendi aralarında konuştuklarını, uyuduğundan emin olduklarında kalkıp oyunlar oynadıklarını, uyanacağını hissettiklerinde hemen eski yerlerine döndüklerini anlattınız mı çocuğunuza, kurşun askerin masalını okudunuz mu, ya da filmini gösterdiniz mi? Antropolojinin bu konudaki ilginç bulgularını, herşeyin bir ruhu bulunduğuna duyulan inancı şimdi pozitivist bir gönül rahatlığıyla yadsıyabilir, "ilginç" bulabilirsiniz, kendi içinde tutarlı ve çok daha heyecan verici bir nesne (ve dolayısıyla canlılık/cansızlık) kuramını ıskalarsınız sonuçta, çok da üzülmezsiniz ve pek haksız sayılmazsınız açıkçası. "Suç ve Ceza" olarak vaftiz ettiğim ve Mukaber diye imzaladığım defterimi, yazı masamın sağ ön tarafında –yani her zamanki yerinde– bulamadım, tabii masanın diğer taraflarında da. Belleği çalışmaya zorlamak çoğunca tatsız ama yine de garip bir deneyim –aklıma takılan bir melodinin kaynağını, bestecisini saptamaya çalışmak oyunu da hep eğlenceli gelmiştir bana, özellikle kazandığımda– gündelik edimlerden, yapıldığı

sırada özel bir dikkat harcanmayan, "otomotiğe bağlanarak" yapılan edimlerden hangilerinin anımsandığı, hangilerinin çıkarsanabildiği ya da umutsuzca aranılmasından vazgeçildiği, bir incelemenin konusu olmuş, bir araştırmacının en verimli yıllarını, belki de çorabının tekini ararken kafasına saplanan bir merakın ve öğrenme güdüsünün peşinden giderek bu konuya adamasına yol açmış mıdır? Defteri, onu ilk bulduğum yerde, duvar dolabının en alt çekmecesinin kaplamasının altında buldum. Tarih yoksa bir tekerlekten mi ibaret? O günü, on beş-yirmi sayfalık günlükle ilk karşılaştığımda duyduğum hayreti yeniden anımsadım – bu anımın canlılığı, belleğin gizemleri hakkında uzun boylu düşünülmesini gerekli ve haklı gösteriyorsa da, bunu şimdilik ertelemeyi yeğliyorum.

Birinci kısımda "işlev karakteri"nden söz ederken de değinebilecekken buraya almayı daha uygun gördüğüm bir başka seçenek, ölümün anlatının merkezini oluşturmaması, anlatı içinde, onu bu yerden başka bir yere götürecek bir işlev üstlenmesidir. Ölüm, hedeflenen başka birşey için tümüyle bir bahane olabilir: Yakup Kadri'nin **Sodom ve Gomore**'sinde Azize Hanım'ın annesi, helvası yapılsın ve Captain Marlow, kendisine helva getiren Azize Hanım'ı teselli edebilsin ve kocasıyla, "ortak olarak hoşlandıkları bir fahişeyle bazı orgie'ler" yapmadıklarına inandırabilsin diye ölür. Bazen de bahaneyi aşan, anlatının köşetaşlarından biri ya da akış yatağı haline gelmesini sağlayan bir önem taşır ölüm sahnesi, merkezde olmasa da. Raşit Emrehür, **Truva** adlı şiirsel anlatıda, Tahta At'ın geldiği gün ölen bir Truvalıyı, yaşamı ve ölümüyle Truva'nın bir alegorisi olarak kullanır.

Ölüm anlatının merkezi olsun olmasın, nasıl aktarıldığı, duyurulduğu da belirleyicidir: Öykünün anahtarı olduğu halde, "Ağır Yaz" adlı öyküde Elvan'ın ölümünü hiç deşmez Güven Turan, bir perde ardına saklamayı, varlığını yoksamasa da ancak *üstü kapalı* göndermelerle söz konusu etmeyi yeğler: Elvan'ın Güran'dan daha iyi bir yüzücü olduğunu vurgulayarak, üç sayfa sonra Erdal onu kıyıdan izlerken açıkta bacağına kramp girdiği için boğulmasına hazırlar bizi, ama ölüp ölmediğini bile tam olarak anlayamayız – iki-üç satırda geçiştirilen sahnenin ardından öykünün ekseni yeniden italiğe dönüşür çünkü, bir iç-ses halini alır; ölümü ancak çıkarsayabiliriz. Öykü de ancak Elvan ölmüşse yerli yerine oturur.

Diğer seçenek belli sanırım: *Üstü açık* bir şekilde ölümü irdeleme. **İvan İllych'in Ölümü** iyi bir örnek: Bu uzun öykü, tümüyle İvan İllych'in zengin olması, eviyle bütünleşmesi, avizenin ampulünü değiştirirken geçirdiği hafif sakatlığın ardından sağlığının hızla bozulmasıyla yaşamını yeniden değerlendirmesi ve ölürken "ışığı görmesi" (ölüm nedenine yapılan ve daireyi tamamlayan zarif, ironik bir gönderme) üzerine kuruludur – süreç, bütün ayrıntılarıyla anlatılır Tolstoy tarafından.

IV. Yazarların öldürme tekniklerinden söz ederken, "cinayet romanı"nı es geçmek istemem doğrusu: "Edebiyat" sayılması gereken örneklerinin yanı sıra, Salman Rushdie'nin deyimiyle "yalnızca bir bilgisayar oyunu" olanları da, burada, ilgi alanım içinde yer alıyor.

Cinayet romanları, temel sorunsalı *zekâ* olan oyunlardır: Bu oyun, ilk bakışta cinayeti işleyenle cinayeti çözmeye çalışan arasında oynanıyor gibi gözükse de, aslında karşı

karşıya gelen yazarla okuyucudur. Ne var ki okuyucu daha korunaklı bir konumu seçmekte özgürdür, yazarla akıl yarıştırmak yerine *izlemekle* yetinebilir, bu, 100 metre finalini koltuğundan izlemek ama ahkâm kesmekte sınır tanımamakla türdeş bir ayrıcalıktır, yazar hünerlerini ve çantasındaki numaraları birer birer sergilerken, rekabete girmeden oyunun ve heyecanın bir parçası olabilir okuyucu: Çağ onu *izleyen* olmaya çoktan koşullandırdığından, kolayına gelir bu. Ancak herşeyin bir karşılığı vardır, "no free lunch" yasası geçerlidir burada da: Okuyucu bu rahat koltuğun bedelini alkışlayarak öder; görevi, yazarın kurgusunu (zekasını) takdir etmek, inceliklerini kavramak ve beğenmektir. Bu bedel yine de adı konmadan ödenir: Gerçekten zekice kurulmuş bir örgüyle karşılaştığında zaten alkışlayacaktır, kötü bir örgü söz konusu olduğundaysa anlaşma geçerliliğini yitirecektir – hükmen kazanacaktır okuyucu.

İpuçları, cinayet romanlarında çok önemlidir: İyi bir kurguda, düğümü çözmek için gerekli ipuçlarının tümü verilmez, öbür ucu olmayan ipuçları serpiştirilir araya; anahtar ipucu (diğerlerinin, ok biçiminde bir bütün oluşturup katili göstermesini sağlayan ipucu), düğüm çözülmeden önce okuyucuyla paylaşılmaz genellikle – ancak çözücü, katilin planını ortaya serdiğinde, okuyucu bu anahtarın tepeden inmediğini, diğerleriyle mantıklı bir bütün oluşturduğunu görür. İyi cinayet romanlarında böyle olur; kötülerindeyse ya anahtar ipucu, okuyucuya haksızlığa uğradığı, kandırıldığı duygusu uyandıracak denli dışındadır genel örgünün ve bunun yarattığı beklenti yumağının (yani farklı bir gerçeklik düzlemine sıçrayıverir ve okuyucu hazırlıksız yakalandığı için, daha önceden belirlenmiş olduğunu düşündüğü kuralların çiğnendiğini haykırıp

misketlerini geri ister), ya da bütün ipuçları o kadar açıklıkla verilmiştir ki, düğüm filan yoktur ortada – katil uşaktır.

Çözücü genelde profesyoneldir: Hep karşımıza çıkan bir tanıdıktır, "başka bir ülkede yaşayan iyi bir arkadaş"a bile dönüşebilir –kafasının nasıl çalıştığını bilir, esprilerini ve stilini beğeniriz; katil adaylarının onun karşısında tedirgin olmaları, ona savaş açmaları hoşumuza gider– o hep kazanacaktır nasıl olsa; alışkanlıkları, insanlarla ilişkileri, yaşam biçimi berbat olabilir, olmayabilir de: Adının Hercule olması, gri hücrelerinin gücünden kaynaklanır. Bazı durumlarda çözücü, yalnızca o sefere mahsus olmak üzere, cinayeti aydınlatmakla yükümlendirilmiş (ya da kendi kendisini memur kılmış) bir amatördür: Bu kez beceriksizlikleri yaklaştıracaktır onu okuyucuya, gerekli anda gerekli zekâ kıvılcımını göstererek, dostluğumuza layık olduğunu kanıtlayacaktır.

Çözücü her zaman zekidir, ama bazen, kendisiyle aynı düzeyde olmayan bir yardımcısı vardır; bu yardımcının işlevlerinden biri, hem cinayet(ler) hakkında, hem de çözücünün birinci tekil şahıs olarak konuşamayacağı durumlarda onun hakkında ek bilgi sağlamaktır – hem çözücü, hem de okuyucu için çalışır. İkinci işlevi, okuyucunun izleyen olmayı seçerek boş bıraktığı görev alanını doldurmak ve çözücüyle akıl yarıştırmaktır – yardımcı da çoğu zaman cinayet hakkında hipotezler oluşturur ve bunları destekleyecek kanıtlar bulmaya çalışır; genelde çözücüyle farklı kişilerden kuşkulanır, okuyucu onun sonunda, neredeyse kurgunun kuralları gereği haksız çıkacağını bilir, ama o bunu bilmez, bilse de hiç gocunmadan ve ciddiyetle –gizliden gizliye çözücüyle rekabet ettiğini hissettirerek– çalışır. Onun bu ciddiyeti ve sonunda haksız çıkacak oluşunun neredeyse kesinliği,

üçüncü işlevinin de tanımlanmasına yardımcı olur: Yardımcı, aynı zamanda kurguya "mizah unsuru" katar. Çoğu zaman yardımcının kendisini önemsemesine ya da çözücünün onu açıkça ya da örtülü olarak aşağılamasına güleriz. Yardımcı bir yandan okuyucuya yanlış çözüm önerileri sunarken (ki okuyucu bunun çoğunlukla ayırdındadır), öte yandan çözücü için de bir deneme tahtası ve bazen bir maşa olur; çözücü bir aşamaya kadar, aklından geçenleri yardımcısıyla tartışır –bir bakıma yüksek sesle, ona doğru düşünür– yardımcının destek verdiği çıkarımların ya da fikirlerin genelde işe yaramaz olduğu bilindiğinden, ilginç bir ayıklama ve merak uyandırma işlemi yaratılır ve belirli bir gerilim de sağlanır. Çözücü yine bu yolla, ilk elde altına imzasını atmaktan çekineceği çözüm önerilerini yardımcıya yıkar, "pis işler"i ona yaptırır bir bakıma.

Bütün cinayet romanları, cinayetlerin işlenmesi, kimin suçlu olduğunun bilinmemesi, bir çözücü (ve bazen yardımcısı) aracılığıyla gerilimli bir arayış yaratılması ve sonunda, okuyucunun gözlerinin önünde düğümlerin çözülmesi mantığına dayanmaz. Bazı cinayet kurgularında (örneğin R. Dahl'ın "The Great Twist" adlı öyküsünde olduğu gibi) okuyucu katilin kim olduğunu bilir, cinayeti "görmüştür"; ortada bir gizem, bir bilmece yoktur – en azından okuyucu için. Gerilimi yaratan unsur, katilin yakalanıp yakalanamayacağı, diger anlatı kişilerinin, bizim çözümünü bildiğimiz bilmeceyi çözüp çözemeyeceğidir: "Katil Kim?" oyununda olduğu gibi, katilin kurtulma şansı vardır (Dahl'ın öyküsünde kocasını öldüren Bayan Steves, onu parçalara ayırarak buzluğa koyar. Birkaç gün sonra, Bay Steves'in ortadan yok olması ve Bayan Steves'in ihbarı üzerine kasabanın polisi gelir ve "parti" başlar. Kadın, bezelye almak üzere bakkala gittiğinde, polis şefi olan

kocasının ortadan yok olduğunu anlatır memurlara, bu arada kocasının bir kısmını fırında pişirmektedir. Polisler gerçeği anlamaya yaklaşıp yaklaşıp geri döner: Bayan Steves pes edecek gibi olursa da dayanır. Öykünün sonunda, kocasını mesai arkadaşlarına ikram eder –bezelyeyle birlikte– ve gülmeye başlar. Polisler yemeklerini yiyip gittiklerinde Bayan Steves hala gülüyordur.)

Üçüncü tür cinayet romanlarında amaç gizem ya da gerilim yaratmak değil, çözümleme yapmaktır: Ölüm (öldürme) olayını yaratan nedenler, öldüren ve öldürülenin yaşadığı psikolojik deneyimler, edimin sonuçları ve yarattığı etkiler incelenir. Bu haliyle onları cinayet romanı saymak, bir taksonomi hatası olarak görülebilir elbette. **The Anatomy of a Murder**'da Paul Gallico, annesini öldürmesi gerektiğini düşünen bir adamı anlatır: Gerçekte cinayetin işlenmiş mi, işlenecek mi, yoksa yalnızca bir zihin egzersizi mi olduğu belli değildir, çünkü adam hem cinayeti tasarlar, hem de cinayeti çoktan işlemiş gibi davranır / "vicdan muhasebesi" yapar; bu sırada annesiyle kahvaltı edip sudan bir nedenden ötürü tartıştıklarını da görürüz. Kitap yoruma açık bir şekilde biter – adamın annesini öldürüp öldürmediği hala kesinlik kazanmamıştır, eğer daha öldürmediyse bundan sonra öldürüp öldürmeyeceği de belli değildir. *En* önemli soru da bu değildir zaten: Gallico'nun başyapıtı olan bu kitap, ana-oğul ilişkisinin anatomi atlasıdır aslında.

Defterimin bitmek üzere olduğunu farkettim az önce – incelememin bu deftere sığmasını istiyorum, bütünlüğü bozulmamalı eğer yerim kalmazsa sonraki otuz kırk sayfalık yazısı bile okunmayan bölümü

çıkartıp yeni bir fasikül ekleyebilirim aynı kağıdı bulmak çok zor olacak herhalde ama bölmektense biraz farklı bir kağıda yazmak daha iyi bence.

V. Okuyucu nasıl katil olur?

Yazınsal öldüme teknikleri söz konusu olduğunda olası çeşitlemeler incelenir ve ana başlıklar altında toplanırsa, bunlardan birinin çok sorunlu olduğu hemen fark edilecektir: Cinayeti hemen herkes işleyebilir, ama okuyucu işleyebilir mi? Eco böyle bir kurgunun yazılmadığını ileri sürer (yanılmaktadır); Rudolph Pitcher gibi bazı kuramcılar da yazılamayacağını savunur (onlar da yanılmaktadır). Bütün bu toptan yadsımalara karşın, konu sistemli bir şekilde ele alınmamıştır şimdiye dek –ben de bunu yapmayı deneyeceğim, ancak örnek olarak kullanabileceğim yapıt sayısı çok az olduğundan, seçenekleri daha anlaşılır kılmak adına bazı kurgular önereceğim/sesli düşüneceğim– öykü ya da roman yazarı olmadığımı göz önünde bulundurup acemiliklerimi çok katı bir şekilde yargılamayacağınızı umuyorum.

Okuyucunun katil olmasını içeren bir kurgunun nasıl oluşturulabileceği konusuna, zamana dayalı bir sınıflandırmayla yaklaşmak istiyorum.

1. Okuyucu, *gelecekteki* bir edimi nedeniyle katil olabilir. Söz konusu yapıtta (bundan sonra kitap olarak anacağım) bu edim belirtilir, okuyucunun yapacağı belirli bir hareketin, birisinin –bu kitap kişilerinden biri/birkaçı olabileceği gibi, kitapdışı bir kişi de olabilir– ölümüne yol açacağı anlatılır.

1.1 Bu edim, okuyucunun her zaman yaptığı birşey olabilir. Kitap yazarının pek çok okuyucuya seslendiğini varsayarsak, bu edimin, çok sayıda insan tarafından paylaşılan, dolayısıyla genel ve belki de gündelik birşey olması gerektiği ortaya çıkar – otobüse binmek gibi. Örneğin 4 no'lu otobüs – 4'e binmekle birisinin ölmesi arasında bir nedensellik ilişkisi kurmak gerekecektir, ayrıca "nasıl?" sorusuna da bir yanıt bulunmalıdır. Burada ikili bir ayırım yararlı gözüküyor: *Genelde* 4'e binmek ya da belirli bir 4'e binmek.

1.1.1. *Genelde* 4'e binmenin ölüme, örneğin 4 şoförlerinin ölümüne yol açması -bir terör örgütü (bundan sonra Örgüt olarak anacağım ve başka örneklerde de, aynı işlevi yerine getirdiği için, bu adla kullanacağım), belirli bir sayıdan fazla yolcu taşınması halinde 4 şoförlerini ölümle tehdit edebilir. Bu durumda yolcu sayısını mümkün olduğunca azaltmak önemli olur. Seferlerin tümden kaldırılması düşünülebilir elbette, ama kurguyu sürdürmek adına belediyenin bu tehdidi ciddiye almadığını, şoförlerin seferlere devam etmesini istediğini ve duraktan yolcu almamak gibi bir tutumun da cezalandırılacağını şoförlere bildirdiğini düşünelim. Aslında olayı bu kadar büyütmeye gerek yok: Bu tehdidi ciddiye alan tek bir şoförün olması yeterli; o da kimseyi inandıramadığı, çalışmak zorunda olduğu ve zaten diğerleri normal çalışmayı sürdürdüğünden, tek başına yolcu almamasının yeterli olmayacağı için (biraz da Kafkaesque olduğu için) bu Kitap'ı yazıyor/yazdırtıyordur: Olayı ve şoförün durumunu anlatan ve okuyucudan, Örgüt üyeleri yakalanana kadar 4'e binmemesini isteyen Kitap'ı. Bu kurgunun bazı özelliklerine

dikkatinizi çekmek istiyorum: *Söz konusu olan toplu bir suçtur, yani tüm okuyucuları, edimi gerçekleştirdiklerinde kapsayacak bir suç. *Okuyucuların dışındaki bir sürü insan da 4'e binmekte ve bilmeden, şoförlerin öldürülmesine neden olmaktadır – *bilmeden* ama. Bu suçun cezası vicdanidir ve yalnızca, Kitap'ı okuduğu halde ciddiye almayıp 4'e binenlere aittir. *Ceza *vicdani*dir çünkü suç, yasal anlamda bir suç değildir: Asıl katil, doğrudan doğruya okuyucu değil, Örgüt'tür; okuyucu, suç kapsamına girmeyen bir davranış nedeniyle ölüme "sebebiyet vermiş"tir ancak.

1.1.2. *Belirli* bir 4'e binmenin ölüme yol açması – örneğin 16 Aralık 1994'te Bostancı'dan 16.45'te hareket edecek olan otobüs. Ancak bu yeni bir açılım getirmeyeceğinden, başka bir örneğe geçmek istiyorum: Levend Eğriboz'un "İnfaz" adlı öyküsünde, Beşiktaş'taki umumi tuvaletin sifonlarından birine bağlı bir mekanizma ve bu mekanizmaya, üyesi bulunduğu gizemli bir derneğin tüzüğüne aykırı davrandığı için bağlanan Emre isimli bir adam vardır. Sifonun çekilmesi mekanizmayı çalıştıracak ve Emre ölecektir. Yarım sayfalık bir öyküdür "İnfaz", gazete ilanı biçeminde yazılmış ve dizilmiştir, Emre tarafından "kaleme alınmış" ve mekanizmaya bağlanmasından az önce ilan servisine ulaştırılmıştır – okuyucudan, girişten üçüncü tuvaleti kullanmaması, kullanacaksa da sifonu çekmemesi, bu arada da polise haber vermesi istenmektedir. Bu örnekteki önemli noktalara gelince: *Seçim yine okuyucuya bırakılıyor – ölüme yol açacak edimi yapıp yapmamakta özgür. *Okuyucu edimi gerçekleştirmeye karar verdiğinde *doğrudan* ölüme yol açıyor, ama yasal olarak yine suçlu

değil; zaten okuyucu olmayan birisinin de aynı şeyi yapması/yapmış olması çok yüksek bir olasılık. *Bireysel suç, vicdani ceza. *Okuyucu, "okuyucu" olma sıfatını kazanmasıyla birlikte katil olmuyor, kendi seçimine bağlı ek bir edim gerekiyor öldürebilmesi için.

1.1.2.1. Bu önemli: Okuma ediminin kendisi, birisinin ölümüne yol açabilir mi?

1.2. Edim özel olabilir –yukarıdaki iki örnekte de, normal yaşam akışı içinde Okuyucu olmaksızın da gerçekleştirilebilecek edimlerden söz ediliyordu– örneğin Galata Köprüsü'nden, belirli bir evin belirli bir penceresine, belirli bir saatte dürbünle bakmak gibi. Yine bir Örgüt söz konusudur (öldürme işlemini gerçekleştirmek için) – kimsenin bakıp bakmadığını, belki de kaç kişinin baktığını saptayacak bir Örgüt. *Bireysel suç mümkün. *Yine dolaylı bir öldürüş gerçekleşiyor, en azından bu örnekte, ama özel bir edimin doğrudan ölüme yol açacağı bir örnek de düşünülebilir – bunu size bırakıyorum.

Bir edebiyat yapıtının kurgusundan söz edilmesi, teşrih masasına yatırılması çok standart bir durum artık, kurmacanın geri dönüşü bile diyebiliriz buna belki; bir adım daha atalım öyleyse: Yaşam'ın kurgusundan da söz edebiliriz – ki bu da yeni bir buluş olmaz: Yaşamı bir sanat eseri olarak değerlendirme eğiliminin, sanatla yaşamı, yaşam süreçlerini iç içe geçirme ve özdeşleştirme çabalarının tarihçesini

anımsayın. Zayıf bir kurgusu olduğu, tam tersine çok sıkı dokunduğu söylenebilir, inceliği ve kolay kopabilirliği ya da kaba sağlamlığı söz konusu edilebilir, ucu açık oluşunun (Her iki ucunun da – değişmez olduğu varsayılan geçmişin determinizminden kuşku duymayan kaldı mı?) ve içerdiği korkunç sayıdaki değişkenin sayesinde kazandığı olasılıksal doğanın sunduğu geniş olanaklardan ya da bu doğanın aslında, tüm belirsizliğine karşın ne denli kısıtlayıcı olduğundan, estetik açıdan çekici olabilecek pek çok seçeneği safdışı bıraktığından dem vurulabilir. A. Burgess'in yargısına katılmayın isterseniz:

"How's life treating you?"
"The old bitch still has some tricks up his ass."
"*His* ass?"
"Yes. Life is a travesty. Didn't you know?"

2. Okuyucu, geçmişteki bir edimi nedeniyle katil olabilir. Yine aynı seçenekler: toplu/bireysel, doğrudan/dolaylı, genel edim/özel edim. Burada da, edimle ölüm arasındaki nedenselliği kurmak için Örgüt genellemesi kullanılabilir, yani kurban ve Okuyucu dışında üçüncü bir (tekil ya da çoğul) şahıs, koşulları –oyunun kurallarını– belirleyebilir ve Okuyucu'nun davranışına göre kurban olarak seçilmiş kişiyi/kişileri öldürür ya da öldürmez. Bu edim, kitabı satın almak da olabilir (az sonra, en azından geçmişteki bir edim söz konusu olduğunda, bunun mantıksal değilse de estetik kıstaslar açısından zorunlu olduğunu göstereceğim): Diyelim ki Örgüt kilit kitapçıları ya da dağıtımcıları izler ve

Kitap'ın satışı belirli bir sayıyı aşarsa yazarı (veya bir başkasını) öldürür. Soru: Kitap neden piyasaya verildi, yazar neden yazdı bu Kitap'ı? Soru: Kitap'ta ne anlatılıyor? Eğer Kitap'ta, Kitap'ın satın alınmasının, yazarının ölümüne yol açacağı vs. anlatılıyorsa bu düz bir paradoks olur ve epey can sıkar – edimin ölüme yol açacağı öğrenildiğinde edim çoktan gerçekleştirilmiş, suç çoktan işlenmiştir: Bunu anlatmanın bir anlamı kalmamıştır. Eğer Kitap'ta tümüyle başka birşey anlatılıyorsa, Okuyucu Kitap'ı okuduğunda, işlediği cinayeti öğrenemeyecektir. Dolayısıyla piyasadaki herhangi bir kitapta, birisini öldürme riskini göze alıyor olabiliriz. (Bkz. 2.8.)

2.1. Bir de şu: Bir Örgüt'se karşı karşıya olduğumuz ve Kitap'ta, Kitap'ın satın alınmasının veya belli bir edimin gerçekleştirilmesinin, birilerinin ölümüne yol açacağı yazılıysa ve bu konuda Okuyucu uyarılıyorsa, Örgüt bu kitabın yayımını neden engellemiyor? Yukarıdaki paradoksun geçerli olması, şöyle bir açıklama sağlayabilir: Kitap okunduğunda iş işten geçmiş olacağı için, Örgüt kendisini yayım engelleme zahmetine sokmaz (diğer haberleşme araçlarının bu bilgiyi yaymayacağı varsayımıyla). Öteki durumlarda biraz daha zorlanıyoruz geçerli olabilecek bir açıklama bulmak için: Belki bir iddia vardır ortada, okuyucuların, Kitap'ı okusalar bile o edimi yapacağı iddia edildiğinden izin verilmiştir Kitap'a. Hatta Örgüt, Kitap'ı bizzat yayımlıyor olabilir. Ne olursa olsun oyun dozunun yüksek olduğunun farkındasınızdır sanırım.

2.2. Bütün bu tartışma boyunca, hep bir edim suç olarak

değerlendirildi, birşeyler *yapmanın* ölüme yol açacağı düşünüldü, ama edilginlik de öldürebilir elbette. Buna örnek bulmayı da size bırakıyorum.

2.3. Geçmişteki bir edim seçeneği incelendiğinde, edimi gerçekleştirenin okuyucu kimliği önem kazanıyor; edim, Okuyucu Kitap'ı okuduğu için gerçekleştirilmiş olmalı ya da tersi, edim gerçekleştirildiği için Kitap okunmalı. Geçmişte bireysel bir edim bulmak, bunu her okuyucuya *özgü* kılmak olanaksız – edimin toplu olarak, daha doğrusu birbiriyle ilintisiz pek çok insan (tek kişi de olabilir kuşkusuz, ama bir okuyucu *kitlesi* göz önüne alındığında, bu "suç"un, en azından istatistiksel olarak, birden fazla kişi tarafından işleneceği düşünülebilir) tarafından ayrı ayrı gerçekleştirilmiş olması gerek, çünkü bu Kitap'ı okumadan önce bu insanlar "random". Eğer her okuyucunun, potansiyel bir katil olması isteniyorsa, aranılan edimin de bir o kadar genel olması gerekecektir – otobüse binmek gibi. İtiraf edin ki çok sıkıcı bir durum: "16 Aralık 1991'de otobüse bindiğiniz için birileri öldü," cümlesiyle anafikri verilebilecek bir kitabı kim yazmak ister?

2.4. Yani geçmişe dönük bir kurgu aranacaksa, "suç", Kitap'ı satın almak olabilir çok çok. Kitap'ı alış anından bir saniye geri gidildiğinde, okuyucu "random" kitlenin bir parçası haline geri dönüyor, ortak payda kayboluyor.

2.5. Okuyucuyu katil yapmaktaki güdü, polisiye bir güdüdür, şaşkınlık yaratmaktır: Katil olduğunu, birisini

öldürmüş olduğunu farketmenin şaşkınlığı hedeflenir. Bu şaşkınlığın estetik doyumu sağlayabilmesi için, aranılan edimin Kitap'la ilgili olması (satın almak, okumak, satmak vs.) gerekir.

2.5.1. Okuyucu okur*ken* öldürmekte olduğunu farkeder – Cortàzar'ın mavi kadife koltuklu öyküsünün tersi. (O öykü de, "Okuyucu Nasıl Maktûl Olur?" başlıklı bir incelemenin en iyi parçalarından biri olabilir rahatça.)

2.6. Genel/özel edim ayrımına gelince: Geçmiş için geçerli saydığımız tek edim, Kitap'la ilgili bir edim olduğuna göre, genel bir edim olarak Kitap'ın satın alınması düşünülebilir, daha önceki bir örnekte görüldüğü gibi. Özel bir edim, geçmişe dönük kurguda, bazı okuyucuların dışlanması sonucunu doğurur, söylemiştim.

2.7. Neden okuyucunun katil oluşuna daha sık rastlanmadığı artık açık sanırım: Mantıksal engeller açıldığında bile, estetik kıstaslar kullanıldığında geriye çok fazla ve doyurucu seçenek kalmıyor. Borges bu konuda neden yazmadı?

2.8. Buraya kadar hep dış gerçeklik kurallarına göre oynadık bu oyunu; hep dış gerçekliğe (biraz zorlanarak da olsa, "oyun"a başvurmak zorunda kalsak bile) uygun bir mekanizma bulmaya çalıştık. Bu çaba bizi sonuçta fantastik bir çözüme götürdü, Örgüt'e. 2.1.'deki "her kitap ölümcül

olabilir" temasını Borgesian koordinatlara vururs ak (**Lottery**'yi anımsayarak), bunun söz gelimi Devlet/Kral/Örgüt/Manyak Katil tarafından, rutin olarak uygulanan bir ölüm cezası haline getirebiliriz. Sertaç Tokta'nın "M.Ö. 4800'lerde Atlantis'te Ölüm Cezası Uygulaması Hakkında Son Bulgular" adlı makale/öyküsünde tam da bu yapılmakta: Truva'da yapılan kazıların, buranın efsanelerdeki Atlantis ülkesi olduğunu ortaya çıkarmasının ardından, tüm dünyanın ilgi odağı haline gelen Truva yöresinde uluslararası bir bilim heyetinin yaptığı araştırmalar sonucunda, M.Ö. 4800 yıllarına ait bir taş levha bulunur. Ele geçen tek yazılı metindir bu; tekilliğinin nedeninin anlaşılması, daha önce rastlanmamış yazısı çözüldükten sonra uzun sürmemiştir: Düpedüz anakronik bir uygarlık düzeyine erişen Atlantis'te, bugün "kitap" diyebileceğimiz, deri tabakalara yazılmış ve tabakaların birbirlerine dikilmesiyle oluşturulmuş yapıtlar yaygın dolaşımdaydı. Ancak Devletin, taş levhanın yazılmasından yaklaşık seksen yıl önce, bu durumdan giderek rahatsız olmaya başladığı, deri-kitaplara açıktan savaş açmak yerine, olağanüstü ilginç ("devlet politikası" olduğu için ayrıca ilginç) bir sistemi uygulamaya koyduğu anlaşılır. Ölüme mahkûm edilen suçlular kura çekiyordu: Kurada adını çektikleri deri-kitap, 91 adetten kimi zaman fazla, kimi zaman da az satarsa, infazları gerçekleştiriliyordu. (Makalenin bir bölümü, neden bu sayının seçildiğinin incelemesine ayrılmıştır – iki asal sayının çarpımı olmasından, bu iki sayının taşıdığı geleneksel anlamlardan, sayının tersinin 19, rakamlarının toplamının 10 olmasından vs. çıkartılan sonuçlara, ilginç olmalarına karşın, burada girmeyeceğim.) Halk, deri-kitapların ne zaman çok, ne zamansa az satmasının ölüme yol açtığını ve

kimin hangi kitapla eşleştiğini bilmediği için, çaresizce bu düzeneğin bir parçası oluyordu. Taş levhayı ve yöreyi inceleyen bilimadamlarının, üzerinde görüş birliğine varamadıkları önemli bir nokta vardı: Bir kısmına göre bu sistem, işleyebilmesini, halkın adalet yapılanmasına duyduğu güven ve verdiği desteğe borçluydu; ölüme mahkûm olanlar, halkın gözünde bu cezayı hak etmişti zaten ve bu yüzden de halk, deri-kitapların ve kendisinin böyle bir düzenin çarkları haline gelmesinden gocunmuyordu, tam tersine, kura sonucu bazı suçluların ölüm cezasından kurtulmasına belli ölçülerde tepki veriyordu. Başka bir grup bilimadamına göreyse, (ki Sertaç Tokta bu yorumu daha inandırıcı bulduğunu belirtir) söz konusu olan, Devlet Terörüydü ve rastlantısal olarak uygulanmaktaydı: ortada suç ya da suçlu olup olmamasına bakılmaksızın, halkı oluşturan bireyler, sistematik bir biçimde ve gıyaplarında, Devlet tarafından deri-kitaplarla eşleştirilmekte, tüketime göre öldürülmekte ya da sağ bırakılmaktaydı. Bu durum, ele geçen taş levhanın yazarı Ammerap (ya da Omrip), Devletin uyguladığı bu baskıya karşı gizli bir dayanışma başlattı ve kısa sürede, Atlantis halkının, yönetici seçkin sınıf dışında kalan kısmının hemen hepsini, önderliği altında birleştirmeyi başardı. Yazıldıktan sonra gizli bir yere gömülen bu levhanın ardından hiçbirşey yazılmayacak, deri-kitap okunmayacaktı. Devletin deri-kitapları ölçü olarak kullanması ancak bu şekilde engellenebilirdi. Bu da Truva'da o döneme ait başka bir yazılı kayıda neden rastlanmadığını (ve belki de Atlantis uygarlığının neden inanılmaz bir hızla yok olduğunu) açıklar: Devlet Kitap'a karşı zafer kazanmıştı, Halk'a yenilmiş gözükmesine rağmen.

Uzun uzadıya aktardığım bu makale/öykü,

"okuyucunun geçmişte gerçekleştirdiği bir edim yüzünden katil olması" kategorisinin, rastladığım en güzel örneğini oluşturuyor. Ancak yine de Örgüt'e gereksinim duyulduğu ve okuyucunun yine doğrudan katil olmadığı gözünüzden kaçmamıştır sanırım.

3. Peki, ya iç gerçeklik?

Yazı'nın kendisinin nasıl bir belirleyiciliği olduğunu merak ediyorum doğrusu – harflerin harfler oluşu, virgülün, noktanın ve soru işaretinin böyle oluşu nedendir ve neleri, başka türlü olabilecekken, şimdi oldukları gibi olmaya zorlamıştır? Arap alfabesi yerine Latin alfabesini "bir çırpıda" benimsemiş bir toplumun, düşünce ve yaşam kalıplarında ne gibi değişimler olmuş, hangi travmalar, hangi tıkanmalar ve açılmalar yaşanmıştır? Sağdan sola yazmakla soldan sağa yazmak arasında, beyin işlevleri açısından hiç mi fark yok – el, bilek ve omuz hareketlerinin, bu yüzden de görüş açısının değiştiği ortadayken? Batı uygarlığı soldan sağa yazar; tarih şemasında da geçmiş solda, gelecek sağdadır – yazıyla yaşam aynı doğrultuda "ilerler". Sağdan sola yazan Araplarsa aynı şemayı benimsemekle geleceğin ancak geçmişte olabileceğini, ilerlemenin geriye gitmek olduğunu, Yazı'nın kaynağının ve hedefinin yalnızca geçmiş olabileceğini, belki de farkına varmadan öne sürer, ikna olur ve kabul ederler. Yazıyla zaman arasında acılı bir çelişkidir yaratılan: Evrenin en geniş haline ulaştıktan sonra, eğer yeterli özgül ağırlığı varsa yeniden daralmaya başlayacağını belirten ve zamanın akışının, evrenin en geniş haline ulaştıktan sonra, eğer yeterli

özgül ağırlığı varsa yeniden daralmaya başlayacağını belirten ve zamanın akışının, evrenin ne yöne, içe mi dışa mı hareket ettiğiyle bağlantılı olup olmadığını araştıran ve böyle bir bağlantıyı açıklamaya çalışan teorileri çağrıştırır. Zaman, yaşam, yazı: Dönüşü var mı bu suların?

VI. Öldürme töresi üzerine düşünceler.

Öldürmek, hemcinsini öldürmek, doğaldır.

Bu doğal güdü, her zaman şimdiki gibi yasaklanmamıştı – çok değil, üç yüzyıl önce, kişilerin (özellikle de soyluların) şeref ve namuslarını "temizlemek" için öldürmeleri, çok doğal karşılanan bir olaydı Avrupa'da.

İlginç (ama yanlış) bir nedensellik: İnsan insanı yiyemez, dolayısıyla insan insanı öldüremez.

İnsan öldüremediği için, öldürme konusuna daha da ilgi duyar: Sıradan bir "yasaklananı yapma" itisinden öte, temel bir güdünün bastırılmasının yol açtığı bir eğilimdir bu.

Yazmak bir suçtur aslında. Pek çok devletin Yazı'ya kuşkuyla yaklaşması ve fırsat buldukça –kimi zaman kendi kıstaslarına göre bile yerli yersiz– ezmeye, silmeye

kalkışması bundandır. "Gelişmiş" devletler Yazı'yı suç saymaz, çünkü öldürme eylemini çok daha katı bir tabu olarak ortaya koymuşlardır; bu güdünün "zararsız" biçimde dile getirilmesi ve doyurulmasının (başka pek çok güdü için olduğu gibi) Yazı'yla mümkün olabileceğini görmüşlerdir. İnsanların *yapma* yerine *okumak*la, *yapmak* yerine *yazmak*la çok daha sorunsuz bir şekilde doyuma ulaşabileceğini, düşünce ve yazının özgür bırakılmasına karşılık olarak kısıtlanan özgürlüklerin çok daha önemli olmalarına karşın, bu alışverişin itirazlara yol açmak şöyle dursun, beyinsel dünyalarındaki etkinlikleriyle doyuma ulaşan solipsistlerin (yani kafadanbacaklı entelektüellerin) can-ı gönülden desteğini sağlayacağını da anlamış ve görmüşlerdir. Yazı'ya ürkek yaklaşan ve ancak onu cendereye sokarak güvende olacağını hisseden/sanan devletlerin kurduğu düzendeyse, öldürmek çok daha kolaydır. Gelişmemişlikleri, mutlak otorite kavramı hakkındaki ilkel formülasyonlarından kaynaklanmaktadır: Herşeyi elle tutulur bir şekilde, birebir denetlemek zorunda hissederler kendilerini. Beyin bu yüzden onlar için yılgı verici bir hasımdır – kendisini denetleyemeyince algı ve salgılarını mutlak anlamda denetlemeye kalkışırlar. Öte yandan, gelişmiş devletlerin gelişmişlikleri de tam buradadır: Serbest bırakmanın da çok sıkı bir denetleme yolu olabileceğini görmüşlerdir. "Düşünen eylem adamı" bu koşullar altında ortaya çıkmış bir *mutant*'tır – potansiyel olarak çok tehlikelidir, ama artık tek başına başarabileceği önemli işlerin ve kendisi gibi olanların sayısı o kadar azalmıştır ki, ciddi bir sorun yaratmaksızın varlığını sürdürmesine izin verilebilir. Verilen her izinle devlet daha güçlenir: Özgürlükler rejimi güçlendirdikçe, devlet daha da *sine qua non* bir nitelik kazanır.

İnsan öldüremediği için ölümü yazar; öldüremediği için okur. Hem pazar talep eder öldürmeyi, hem de yazarın içinden gelen bir sestir bu. Alan da, satan da memnundur sonuçta.

Öldürmek suçtur: Kağıt üzerinde öldürmekse suç değildir. Kağıt-kalemin gerçek dünyaya üstünlüğü bununla da kalmaz; sonuç, ne kadar kusursuz olmasını istiyorsanız o kadar kusursuzdur; ne denli pis ve kanlı olursa olsun, bir mürekkep lekesinden daha pis olamaz; iyi yapıldığında, yazar olarak saygınlık ve hatta para kazanmak işten değildir; yazarın suç ortağı olan okuyucu, hem yazarın kurgusuna kendisini kaptırarak öldürmenin zevkine varır, hem kurgudaki katilin yakalanması için gösterilen çabaya katılarak yerleşik ahlakı onaylar ve düzene uymanın sessiz mutluluğunu yaşar, hem de ölüm olayına *izleyici* olarak katılmak gibi, eylemek, engellemeye çalışmak, üzüntü duymak zorunda olmamak gibi bir ayrıcalığın tadına varır.

Yazmak mastürbasyondur.

Öldürmek bir haktır – verilmez, alınır. Ancak hak edenler öldürebilir; dolayısıyla bir ayrıcalıktır bu, çünkü insanların çoğu, kendi güvenliklerinin sağlanması adına Devleti yaratır ve kendi yaratılarıyla giriştikleri pazarlıkta, güvenceye karşı haklarından feragat eder. Kendinden öncekilerinin yarattığı Devlete ve sözleşmeye doğan insan, kısa sürede uyum sağlar bu düzene.

İnsanın öldürmesi şartsa, bu ancak Devlet eliyle ya da onun meşrulaştırmasıyla olur. Böyle durumlar birer istisna olarak gösterilmek istense de, aslında çok sık gerçekleşmektedir.

İnsan, tek başına öldürmekten ve kendi yaşamının, tek bir insanın elinde olma olasılığından o denli korkmuştur ki, öldürme yetkisini, soyut da olsa bir kolektivite olan Devlete devretmiştir: Koruyacağına, koruması olanaksız olan durumların da herkes için geçerli şartlar tarafından belirleneceğine güvenmiştir. Kimsenin kendisini öldürmemesini sağlamak için Devlete düzenli olarak para vermeyi kabul etmiş, Devletin zaman zaman bu parayı kendisine karşı kullanmasını, kendisini korumak için yarattığı aygıtın kendisini yok etmesini –bir kez yutkunarak da olsa– kabullenmek zorunda kalmıştır.

Öldürmek bir haktır ve ancak bu hakkı kendinde görenler hak eder öldürmeyi. Akan mavi bir kandır içlerinde. Bir insanın ölmesine ya da hayatta kalmasına tek başlarına karar verirler –kendi ölümlerine de başka soydaşlarının karar verebileceğini kabul etmiş olurlar böylece.

Herkes öldüremez.

Çirkin kadın yoktur aslında: Güzelliğini ortaya çıkartmasını bilmeyen kadın vardır.

Yazmak öldürmektir. Yazılan şey ne olursa olsun, amaç, sanıldığı gibi onu yaşatmak değil, kağıda kusarak, simgeler düzlemine aktarıp oraya hapsederek yok etmektir. Yazının sanatsal değeri ne olursa olsun, yaşamdan intikam almak için yazılmıştır. İntikamsa intikamdır, bilindiği gibi.

"Suçsuz ceza yoktur" diyen hukuk ilkesinin savunduğu mantık, tanımsız bir suçun olmaması, yani eğer suç olarak tanımlanmamışsa o edimin cezalandırılmaması, o edime özgü bir ceza belirtilmemişse, suç olarak değerlendirilmemesidir (Hitler Almanya'sında bu ilke tersyüz edilmiş, "cezasız suç yoktur" haline getirilerek, belirli bir edim için kanunda özgül bir ceza belirtilmediği durumlarda bile, edimin suç olarak tanımlanmasıyla, uygun bir cezanın bulunması –kısas yoluyla bile olsa– zorunlu kılınmış, böylece siyasal erke oldukça sınırsız bir baskı kurma olanağı tanınmıştı). Oysa bu ilke için bir okuma daha vardır geçerli olabilecek – ve gözardı edilen: Cezalar suçsuz kalamaz: Her cezaya bir suç bulunmalıdır.

Yazmak (mastürbasyon) bir suçtur aslında: Devlet suç saymasa da. Yazmanın cezası da vardır ayrıca, Devlet tarafından verilmese bile – bu konuda geniş bir folklor oluşmuştur: yazmanın cezası iktidarsızlıktır, erken boşalmadır, hayat veren organın kuruması, çürümesi, kopup düşmesidir, yaşamla karşı karşıya gelindiğinde çaresiz kalmaktır. Yazmanın bedeli çirkinleşmektir: Benliğinizi kaplayan sivilceleri patlattığınızda, artık arınmanın ne denli güç olduğunu görürsünüz; yeni sözcükleriniz, cerahat gibi fışkırır – hayat verici boşalmanın patetik bir parodisidir bu,

ölgün ve kısır; yeni sivilcelerden başka birşey yaratamadığınızı, yaşamı sürekli ıskaladığınızı farkedersiniz; avuçlarınız terler: Yazmayı sürdürürsünüz.

Yazar kendi kendisini öldürür son uçta: Dimağını kendisi kurutur. Yazmak, öleyazmaktır.

Ölüm cezasına mahkûm olan yazar, bunu hak edecek en büyük suçu işler: Yazar. Okuyucu, kendisi olmaksızın gerçekleşmeyecek infazı izlemek ve daha sonra, sorulduğunda, doğrulamakla yükümlüdür.

Türkçe Edebiyat 149

Suç ve Ceza
Cem Akaş

Kapak tasarım: Utku Lomlu
Dizgi: Bahar Kuru

© 1992, Cem Akaş
© 2008; bu kitabın tüm yayın hakları
Everest Yayınları'na aittir.

1-2. Basım: 1992-1995, Yapı Kredi Yayınları
3. Basım: Nisan 2008, Everest Yayınları
ISBN: 978 - 975 - 289 - 452 - 5

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık
Tel: (0212) 674 97 23
Fax: (0212) 674 97 29

EVEREST YAYINLARI
Ticarethane Sokak No: 53 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (212) 513 34 20-21 Fax: (212) 512 33 76
Genel Dağıtım: Alfa, Tel: (212) 511 53 03 Fax: (212) 519 33 00
e-posta: everest@alfakitap.com
www.everestyayinlari.com

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.

SUÇ VE CEZA

Cem Akaş

§

CEM AKAŞ

1968'de Mannheim, Almanya'da doğdu. İlk öykü kitabı *Noktanın Kesişimleri Antolojisi* 1990'da yayımlandı.

Başlıca Yapıtları: *7* (1992), *Olgunluk Çağı Üçlemesi* (2001), *r* (2002), *Kant Kulubü* (2004), *Gitmeyecekler İçin Urbino* (2007).

www.cemakas.com

SUÇ VE CEZA

yine boş ve beyaz bir sayfa hep boş ve hep beyaz dün de başıma gelen buydu sanırım bu böyle sürüp gidecek hayatım boyunca bu sayfalarla mı uğraşacağım ben bir tek ben mi kaldım geriye bu sorumluluğu bana kim verdi mukaber bu işi yapsan tapsan sen yaparsın diyen kimdi şimdi anımsamıyorum ama ses hala kulaklarımda yalnız başıma dayanamam nasıl beklerler benden nasıl korkuyorum. Çok korkuyorum. Her gün bir başka cinayet işleniyor kimse engellemiyor uğraşan da yok bir ben kaldım galiba dün gece karımı gördüm ya da bana öyle geldi emin değilim caddenin o kısmı karanlıktı yağmur yağıyordu yanında bir erkek vardı ve hızlı hızlı

yürüyorlardı karımı bir yıldır görmüyorum ben. Belki de o değildi. Göztepe'de ne işi olabilir ki? Üstelik bir kış gecesi? gerçi benim ne işim vardı o da başka ama o değildi sanırım zaten beni görmedi de Nisan olsaydı hemen görürdü kesinlikle onu özlediğimi söyleyemem. Hayır söyleyebilirim. Bunun için kendimi zorlamamda gerekmez. evet onu istiyorum ama olacak iş değil bu kendimi korumam lazım yeniden zayıf düşmeyi göze alamam ona ne kadar güvenebileceğimi bile kestiremezken üstelik. Değil mi.

Şaşmaz bir tarife evlilik kur ayarları kendiliğinden ve olağanüstü bir hassaslıkla yapılır sonuçta bir alışveriştir değiştokuştur ama asla pazarlık değildir her yaptığın tam olarak ödetilir sen de ona ödetirsin ne fazlası ne azı tam değeri bazen hakettiğinden daha azına razı olmuş gözükürsün oysa bu sadece bir uzun vadeli ödemeprogramı taktiğidir arta kalanı elbet bir zaman gelecek alacaksın belki o anda hepsine birden gereksinimin yoktur yok eğer hakettiğinden fazlasını almışsan hiç kuşkun olmasın bir süre sonra ama uzun ama kısa. Paranın üstünü ödemek zorunda bırakılırsın if i laugh just a little bit maybe I can recall the way that i used to be before you and sleep at night and dream evlilikte özgürlük vardır her evliliğin kendine özgü bir karşılıklık denklemi var eşinin yaptığı herşeyin bu denklemdeki karşılığını yapmakta özgürsün. bu denklem bir birim fonksiyonu olabilir yani eşin ne yaparsa sen de aynısını yapabilirsin bir

arkadaşına kahvaltıya gidiyorsa ki sabah ibadeti sen de gidebilirsin örneğin ya da bir transform olabilir bu denklem eşinin yaptığını dönüştürerek sana yeni bir özgürlük sağlar diyelim ki eşinin o sevişmede sana hükmetmesi ertesi sabah kahvaltıda jambonlu yumurta pişirmesini gerektirebilir. Burada ekonomideki fayda teorisine benzer birşey var ama faydadan çok zarar söz konusu çünkü evlilikte özgürlük özgürlüğü yaşayanın faydasını gördüğü birşey olmaktan çok eşinin zararını gördüğü birşey olarak algılanır dolayısıyla özgürlükler. Ve karşı- özgürlükler bir tür suç-ceza ilişkisi yaratır bu kişisel cep cehennemlerinde dayanılmaz bir hesap bilgisi sarar benliğini telefonda konuşurken kimin somurtacağı telefonu kimin kapatacağı kimin diğerinin üstüne düşeceği hep hesaplanır ve bakiye bir sonraki konuşmaya aktarılır. Evlendiğin insanla bir zamanlar mutlu olduğunuzu hiç kavga etmediğinizi hayal meyal anımsarsın çevrenizdeki çiftlere hayretle bakar tartışmalarına şaşkınlıkla tanık olur. onların durumuna düştüğünüzde hemen ayrılmaya söz verirdiniz birbirinize oysa geçen zaman farkına varmadan uyutur seni hiçbirşey ani keskin ve belirgin olmaz ağırlık kum taneciği be kum taneciği artar o duruma düştüğünüzü bile tam anlayamazsın yalnızca tatsızlıkların alışık olmadığın ölçüde arttığını. Birbirinizden çok az zevk aldığınızı genellikle sevişmeden sevişmeye yaşadığınızı ilişki adına çoğu kez sevişmenin hemen ardından çarpışan kabuk sesleri duymaya başladığınızı farkedersin en korkuncuysa enerjinin sıfırlanmış ve dengeye ulaşmış

olması birlikte yaşadığın bir zamanlar çokşeypaylaşmış olduğun insana şaşkınlıkla bakarsın çünkü yüzündeki örselenmişlik sana bu birliktelik için artık hiç birşey ortaya koymadığını uygar birer insan gibi davranmaya çalıştığınızı ama tuzluğu uzatırken bile hıncınızın gözle görünü biçimde ortaya çıktığını anlatır. İkinizde dolusunuzdur bu hınçla birbirinizin hayatını bu hale getirdiğiniz için küçük hesapların örgüsüne eşinle beraber kendini de mecbur kıldığın için gülüşün bile artık sahte bir çınlamayla yankılandığı için o güldüğünde sinirlendiğin ve sesine artık dayanamadığın. içinçocukların varsa onlardan nefret etmeye başladın bu kadar zayıf ve benciller işte bu güç oyunun piyonları olmayı böyle kolay kabul ettiler senin lehine hamle yaptıklarında bile kızgınlığın geçmez artık kimin kazanacağının önemi kalmamıştır çünkü zaman aşımı sonuç belli herkes kaybetmiştir kaybedecektir pis br oyundur evlilik amacı bu pisoluşu en damıtılmış hale getirmektir dindirilemez bir sızıya dönüştürmek ama kanamasına asla izin vermemektir ne iç ne de dış kanama kabul edilebilir evlilikte kanamak diskalifiye olmak hükmen yenilmektir. bir zamanlar tatlı ve neşeli zeki yaratıcı çevik hayatın içinde bir insandın ortaokul öğrencisiyken balonla uzaya gitmeyi düşümüş bu konuda ödev yazmıştın ama artık aynaya baktığında bombalanmış bir Londra imgesi karşılar seni eşinse tanınmaz bir biçimde çirkinleşmiştir herşeyini emmiş kurutmuş ve seni senden koparıp kendisine benzetmiştir dolayısıyla onda gördüğün çirkinliğin aslında senin de

çirkinliğin olduğunu anlarsın ve bu yıkımın sorumluluğu eşin kadar sanada ait nefretin sınır tanımaz şekilde artar. Bunları yazarken hala o acıyı hissediyorum oysa bir yıl koca bir yıl geçti karımın çocukları toplayıp evden kaçmasının üzerinden kurtuluşu olmayan amansız bir hastalık bu adını bile anmaya cesaret edemediğimiz. Bulaşır korkusuyla ama ne diyorum onu özledim rahatça söyleyebilirim ki onu özledim diyorum. nereden geliyor bu rahatlık nasıl olur bu yalnızca etin eti çekmesi değil hatta o hiç değil belki de iki sadomazoşist olarak ne de olsa çok uzun zaman birlikte olduk aynı hücrede birararada ama ayrı ayrı karanlıkta kör karanlıkta kaldık böcekleri canlı canlı yiyerek başardık canlı kalmayı ve birbirimizin fardiyanı olarak diğerimizin küçük penceresiniaçıp birbirimize baktığımızda iyi gözüküyorsun sende iyi gözüküyorsun dedik önceleri gözlerimizi kaçırarak ama sonraları. taa içine bakarak birbirini öldürerek yaşamaya çalışan yada daha çok öldürebilmek için yaşamasını isteyen iki insan sıradan bir çift

yani böyle bir durumda yalnız başına olmak gerçekten ürpertici ama tam güvenemeyeceğim birisinin olması yanımda daha da kötü değil mi mutfaktaki dolabın yanındaki rafta beni bekleyen hiç ses çıkarmadan bekleyen yalnızca arada sırada terleyerek bana bakan. Bir kutu acil imdat çıkışı hapının yanına kendi kutusunu koyabilecek biri lazım bana ana Nisan gitti. Ve yine gidebilir.

Onları yalnız ben yenebilirim hissediyorum

Yeni bir koku yaptım kendime bugün sivrisineklerden kurtulmak için aslında ama sürünce anladım ki bu çok güçlü bir koku. başka pekçok şeye yarayabilir hayvanlarla daha iyi geçinebileceğim artık ve sanırım onlara hükmedebilirim bile köpeklerden oluşmuş bir orduyla saldırabilirim üstlerine ya da farelerle evlerinde yakalayıp onları burunlarını kulaklarını kemirebilirim. Uzun süredir malzeme biriktiriyordum bugün baktım ki yeterince birkmiş döl şişesini doldurmak oldukça kolay oldu ama ter toplmak sandığımdan daha zormuş bugün evin içinde birbuçuk saat koştum pencereleri kapatıp neyse ki hava sıcak süngerim eskimiş yeni bir süngeı yaptım ince bir tabaka halinde kesip bir ayda ancak yarım bardak oldu ne yazık ki evde yeterince böcek yok hepsi de çok kuru yine etkili olmaya yetecektir sidik katıp katmama konusunda. Çok kararsız kaldım hatırlamaya çalıştım ama olmadı sonuçta biraz köpek sidiği de kattım bir zararı olmaz diye anadolu töresi uyarınca sarımsak da koyunca tamam. Oldu. şimdilik yalnızca boynuma sürdüm gerçekten çok etkileyic yarın çıkıp insanların hayvanların tepkisini ölçeceğim

Neden öldürüyor bu insanlar bu insanları neden herkes sessiz neden hiç soru işateri görmüyorum yollarda herşey saat gibi işliyor çarkların sesini duymaktan bıktım sanki

uydu yayınıyla bütün dünyaya gönderiliyor bu ses uygarlığımızın göstergesi gibi baltaydı eskidenn girmediği yer öylesine ilkel ve vahşi şimdiyse bu ses ve gerçekten bir balta gibi kesebiliyor düşünceyi soru işaretlerini kesiyor zaten bir kesikliği vardır herkes uyum sağlamış ama. asıl inanılmaz olanı bu çürük kokuşmuş bir düzen bu ama insanlar bu kokuyu duymuyor ya da tümüyle benimsemişler tek duydukları şey kulaklarında yankılanan çark sesi insanlığın marşı

gazete okumuyordum tümüyle unutmuşumdur sanıyordum ama dün kapının önünde bir tane buldum. Kim koymuş oraya bilmiyorum başka birisi okumuş sanırım ama yeni mi eski mi emin değilim ne farkeder eve aldım gazeteyi. o siyah devasa harfleri küçük böcekleri yavaş yavaş yeniden anlamaya başladım ilk başta hep bir ağızdan ve çok gürültü ben de bağırmaya başladım bağırdık bağırdık önce onlar pes etti aslında biraz daha sürseydi ben de çok yorulmuştum ama sustular bakıştık sen konuş dedim bir köşeden beni süzene ama yavaş yavaş yol tarif eder gibi güldü anlattı bu işi sevmeye başladım sayfaları çevirdim fotoğrafların altındaki kullanma talimatlarını okudum tam o sırada. Gördüm titredim çok titredim demek gazeteleri de ele geçirmişlerdi demek artık gazeteler de katiller ordusunun yanında yer alıyor kahretsin yeni işlenen üç cinayeti vermişler resimleriyle birlikte inanılmaz övgü

dolu bir ağızla anlatmışlar olanları insanları da öldürmeye özendiriyordu hemen yaktım gazeteyi onlar koymuş olmalıydı kapımın önüne ki okuyayım akşam yemek yemedim düşündüm bir plan yapmam lazım bu böyle süremez daha fazla kahretsin bu işi kim yönetiyor onu bile bilmiyorum ama bulacağım önce plan yapmam lazım

Cinayet aletleri sektörü oluşmuş burada beni asıl umutsuzluğa düşüren bu. Bütün şehri kuşatmışlar dükkanlarıyla iyice arsızlığa vuranları kaldırımda tezgah açıyor artık hafta sonları gençler üşüşüyor başlarına bazen çocuklu aileler bile dehşete kapılıyorum herkes son derece doğalmış gibi seçiyor kimi neyle öldüreceğini dün dayak yedim çok sinirlenmiştim. ufacık bir kız çocuğuydu annesinin elinden tutmuş yada annesi onun hadi söyle bakalım diyordu kadın hangisini istiyorsan söyle hadi ama işimiz var bak şunu alalımmı kızın daha ne yapması gerektiğini bilmediği belli oluyordu birşey istemesi istendiği için öylesine istemek üzereydi durdurmam gerekiyordu onu insan kendi çocuğunu nasıl böyle zehirler kadını itip yerdeki sergiye yanaştım tekmeledim herşeyi tekmeledim satıcıya tükürdüm kaç dedim kıza kaç ben seni bulurum saklarım onlardan kaç ben de geliyorum ama kadın koluna sıkı sıkı yapıştı insanlar toplandı beyinsizler bana bağırdınız aşağıladınız acıyorum size hepinize ama sizi kurtaracağım size rağmen kurtaracağım kendinizden kurtaracağım ki kaderinizdir sizin. sorusormasını

öğreteceğim size her cümlenin sonuna cümlealem soru işareti koyacağız bir bildiri hazırladım büyük bir kartona yazdım güzel oldu deli gibi yağmur yağıyor müthiş gürültüyle hiç rüzgar esmiyor ve dümdüz düşüyor bıyıklı bir adam karşı kaldırımda hiçbirşey olmamış gibi sakin adımlarla iyice ıslanmış ama umurunda değil gibi belki de koşmayı yediremiyor kendisine şehir dinginleşsiyor yumuşuyor ne zamandır bu kadar huzurlu hissetmemiştim kendimi. Ve işte küçük bir kız çocuğu uzun kahverengi saçları yanaklarına yapışmış çıplak bacakları uzun ve çürük içinde ayağında kısa koyu renk çoraplar kimse yok yanından tek başına yürüyor çok güzel bu işte her yağmurla bir küçük kız gelmeli ve uzun bacaklarıyla sessizce yürümeli meydan okuyarak gökgürültüsüne şehrin göbeğine astım bildiriyi artık kıvılcım düştü kavgam başladı bir kişi bile okusa ve anlasa artık hiç birşey eskisi gibi olamaz olmayacak. Gevezeliğim tutmasaydı çok daha kısa yoğun bir bildiri bırakabilirdim öylesine yoğun ki insanın en temel en dipteki yerlerine ulaşacak ve orayı kavuracak tarihöncesi insanla ortak olan bölümü beyninin bu modernlik cenderesinden sıyrılıp konuşmaya başlayacak homurtulara benzeyen sesiyle arghh diye kalkacak yerinden ama hem çenemi tutamadım hemde güvenemedim bu sefer güvenemedim o cenderenin fazla sıkı olabileceği korkusu anlamayabilirlerdi ve homurtu homurtu olduğuyla kalırdı oysa bu kez işi sıkı tutmak lazım ve soru işareti başlamak için çok iyi

a conclusive draft of the sy dney memorial
metropolitan dumping area

this is the problem at least part of it anyway most of it this is the.

there are too many certainties as it is. this is a certainty. we live in an age which can easily which does avoid and evade question marks. this is a kind of puntuation to mark a question. it says here is a question watch it beware. doesn't it. i mean? how come it's possible to end sentences with a period? a period is a measure of time. how can a sentence would you please tell me which sentences end with 1753-1826. i'm curious to know that is i want to know. and also i'm able to learn. zero killed. and how come on second thought. on first thought how come one stops fully when a sentence is over when is a sentence over is it? does that mean capital punishment is abolished?

what?

back the problem is. let us not be rude. let us not be rudimentary. associations may exist. even april cannot be an excuse for the coming of may. let us be patient. all our relatives not to mention big brothers are watching us and having fun. we still evade the question. i can. see for yourself. no doctors please.

take a book any book that one or yes the one you like the most. tell me how the author is able to be so

confident tell me. about himself the things he says proves explores asks makes others say. how he manages shout it out. why doesn't each and every one of his sentences end with this? tell me how you believe him why. the continents thrive on lies. they shake and tremble each time you and i or you lie to a flower in confidence. mosses rock. masses roll. people exit on this planet in search of an s. an upsidedown clumsily trunkated s with a headspin looks like a? you and i or separately we believe in the lies the certainties that come flooding over us from every pore this age is filled with pores noone not even the newton has such small pores wisdom and knowledge not to mention science fill try to fill no doubt every hole with celestial phallism that it itselves. we are engorged with semencolons commas periods of bloody certainty that we no matter what give credit to.

but isn't it or isn't it ironic that when the writer is most unsure as to what to write next he trails off with three periods in a row the mark of certainty itself only when it is repeated three times it means well not so sure or a dash which is a what retrospective collection of infinite periods. all history can thus be summerized in a dash no? we don't know yet pretend to we believe make others believe. it's a religion of answers noone not really cares whether the correct ones which is to say who is to say what's correct anyway but we don't ask that either do we the

presence of sheer answers greatly suffices for the novice the bluehorn. the advanced believer is more selective still he believes nonetheless that answers and fullstops are there possible but only slightly hidden out of sight. he thinks he has caught a glimpse of its edge with his eye if only he could look at move his hands wake up he will catch it. fine then. zero killed as we say. i write about question marks but use them only sparingly myself you've got any questions about that. yes i know it should have been? the question market works by the supply-and-demand principle something we must not forget. this is blasphemy you say how dare i question the shrine of orgasmic fullstops answers you've got every right to say so i'm not trying to convert unconvert you who cares what do i care what you believe in the long run we are all as you well know alive anyway so please bear with me. this child. this like is the first paragraph should read the book of the new the unreligion or the?:

aren't those days past when we knew? isn't it strange not to? but hic et ubique? what's hecuba to him or he to hecuba? is there method in our madness which is what but a quintessence of dust? do you see yonder cloud that is almost the shape of a camel?

is that the question?

Çok yorgunum. Uyumam gerek kanımın çekildiğini hissediyorum şu bildiri işi beni tüketti ne kadar zayıf

düşmüşüm bilmiyordumgüçlenmem gerek uyumalıyım insanlar biliyor kuşkusuz emerek okuduklarını hücrelerimdeki enerjiyi ama yeter ki okusunlar bu bir çelişki değil hayır onların silahlarıyla saldırıyorum dayanabildiğim yere kadar kazanan ben olacağım.

eve geldiğimde suçvecezayı bıraktığım yerde bulamadım her zamanki yerinde nasıl buldular anlamadım defteri ama duvar dolabının çekmecelerinden hiçbirinde yoktu demek sonunda buldular beni peki öyleyse mutfağa gidiyordum ki hiç kullanmadığım ufak yazı masasının üstünde durduğunu gördüm sarıldım tanrım nasıl sevindim kuru ve yumuşak bir havlu kadar kutsal bu defter ve onu asla asla kaptırmayacağım suçvecezayı bulamayacaklar ben daha hızlıyım suçlu olduklarını biliyorlar kıvranıyorlar aslında kaçabileceklerini umuyorlar ben olmasam başarabileceklerini biliyorlar en büyük engel benim önlerindeki ve ölesiye merak ediyorlar korkuyla uykularının en gizli yerinde titreşirken cezalarının ne olacağını fazla merak iyi değildir dostlarım bekleyin çok güzel şeyler hazırlıyorum sizin için sıfır günü geldiğinde çok şaşıracaksınız

bir süre dışarı çıkmamaya karar verdim birkaçgün önce stratejik nedenleri var retina tabakalarının belleğinden silinmeliyim yeniden çıktığımda dışarı çıkmış olmam bile

çökertmeli onları ayrıca kuvvet komutanlarımla toplantı yapıp taktik belirlemem gerek ben sabırlıyım beklerim beklemem gerekirse çıldırtıcı bir güçolabilir bu hiç birşey yapmadan yalnızca dayanarak karşısındakinin yorulmasını bekleyerek muhammed alinin yaşlılığımda uyguladığı taktik ama benimkisi kondisyonumun ayak oyunu yapmaya yetmemesinden değil gerçi çok da riskli olabiliyor bir keresinde bir hiç için resmen bir hiç için. gülmek gerek değil mi nisana kızıp kendimi tuvalete kilitlemiştim çok çok kızgındım Nisanın da annesine gitmesi gerekiyordu tamam dedim o gidene kadar çıkmayacağım buradan inadımla alt edeceğim onu suçluluk duygusuyla boğulacak oturdum çıkmam için yapmadığını bırakmadı bağırdı çağırdı tehdit etti içerden şangırtılar geldi sonra bak bunları yırtıyorum diye üzerinde çalıştığım projenin ilk sayfasını attı kapının altından yırtılan kağıt sesleri duymaya başladım blöf yaptığını biliyorudum buna cesaret edemezdi çünkü çok daha kötü olurdu o zaman ama yine de sinirlendim. tek kelime etmeden belkedim kapıyı yumrukladı tekmelemeye başladı çık diye bağırıyordu sürekli sonra gitmiş numarası yaptı sokak kapısını çarkarak ama gerçekten gidebilmesi için asansörü çağırması gerekiyordu ve asansör çalıştığında tuvaletten duyuluyor yani anladım gitmediğini güldüm küfrettim tamam dedim görelim bakalım sonra evdeki bütün anahtarları toplayıp denedi hiçbiri açmıyordu ama sonra aşağıdaki komşuya gidip ondan anhtar toplamış gene açamadı bir ara pes etmiş gibiydi kapının önüne oturdu sifonu çekmeyi

düşündüm o konuşurken ama bunun nisanı çok incitebileceğine karar verip vazgeçtim yumuşak bir sesle konuşuyordu haklısın kızmakta dedi hata ettim özür dilerim bağışla beni ama senin bu yaptığın da ayıp abartıyorsun dışarı çık yüzüme bile bakma hiç konuşma yeter ki çık ben hemen gideceğim biliyorum gitmemi istiyorsun belki beni görmek istemiyorsun bir daha olur giderim ama çık oradan hadi dedi ben hiç konuşmadım çıkmamı niye istediğini çok iyi biliyordum direncimi kırmış olacaktı gedik açmış olacaktı ve kadınlar bunu çok iyi bilirler bir kez gedik açabilirlerse kazanmanın tümüyle kazanmanınçocuk işi olacağını kaya da olsan ufak bir deliğe biriken su gibi donar çatlatır genişler daha çok birikir yeniden donar çatlatır genişler bir de bakmışsın ki kum ilkokulda öğretirler bunu hayat bilgisi o yüzden hayır dedim. bu kez ben kazanacağım sen gideceksin ancak o zaman çıkarım beni ezmene izin vermeyeceğim ses çıkarmadan oturdum bacaklarım ağrıdı yıkandım çeksem mi diye düşündüm yapacak iş olsun vazgeçtim sonra ne bileyim çıkıp kurulandım yeniden oturdum klozetin üstüne hava kararmaya başladı saatler geçti nisan yeniden denedi anahtarları keksin sen komşudan aldığını anlattı anahtarları bak çık sinirlenmeye başlamadan söz gideceğim dedi projeni yırtmadım deli misin yırtar mıyım şaka yaptım hadi çık özür dilerim çık çıksana yeniden kapıyı tekmelemeye bağırmaya başladı dengesizsin sen diye düşündüm yalnızca şımarıklık değil bu kafanda bir bozukluk var senin kalıtsal birşey belkide

ailendeki herkes kırıp dökmeye etrafa saldırmaya başlıyor sinirlendiğinde istediği olmadığında oysa en başta bu işi bu kadar uzatmayıp gitseydin herşey çok daha kolay olacaktı ciddiye binmeden halledilecekti ama şimdi saatler geçti sırt kazanabilmek için benim bu aptal ve soğuk tuvalette saatlerce kalmama razı oldun hırs bürümüş senin gözünü düşünemiyorsun git artık çıkmıyorum ben kapıya vuruyordu o kadar çok ki kırılacak gibiydi arkasına dayandım daha az ses çıksın diye kırılmasını önleyeyim diye çok vuruyordu sinirlendim bana vuruyor gibiydi Nisan git artık dedim ilk kez çık öyleyse dedi kapıya dayandığımı farkedince altından su döktü çıldırmış bir çocuk gibiydi tekmeliyordu korkmaya başladım gerçekten korkmaya bir insanın gözünün dönmesi saplanması filmleri düşündüm kapıya dayanırken gerilim sahnelerini ruhunu şeytana veren küçük kızın evde yarattığı dehşet kapı asla açılmamalıydı vurma artık sokak kapısı çaldı o sırada alt kattaki adam çok gürültü herhalde merak etti içerde çocuk kaldı kapıyı kırmaya çalışıyoruz sandı nisan açmadı adam gitti biraz sonra gidince nisan yeniden tekmelemeye başladı kapı kırılacak gibiydi o sırada kapının kırılmasına asla izin veremezmişim gibi geldi haksızlık yapıyordu bana kullanılamayacak bir silah kullanıyordu kazanmak için hher yola başvuruyordu allah kahretsin eşşoğlueşşek dedim içimden git diye bağırdım çık diye bağırdı tekmeledi kapıyı açtım kapının karşısındaki duvarın dibine oturmuş tekme atmak için çok rahat bir pozisyon ayağında benim pantalonum üzerinden

atladım küskün suratının da üstünden hep senin yüzünden der gibiydi kazanmaya beni sen zorladım mecburdum evet kazandın ama bunu sana ödeteceğim dört buçuk saat içerde kaldım buz gibi mermerlerin üzerinde ve sonuçta hiç hiçbirişe yaramadı kaybettim kazanmama izin vermediğin için senden nefret ediyorum beni ezmeden duramıyorsun değil mi odaya gidip giysilerini çantasını dışarı fırlattım geldi siktir git dedim hınçla müziği açtım sonuna kadar salonda giyindi salonun kapısını kapatıp giyindi sonra sessizce çıkıp gitti titriyordum kızkardeşini düşünerek çekmeye karar verdim ama bu intikamımın acınasılığı boğdu beni ben olmak istemedim o an içki aldım bakkaldan eve geldiğimde aptallığımın beyinsizliğimin sınırlarını merak ettim şişeyi duvara fırlatmayı düşündüm ama yalnızca düşündüm ben nisan değilim dedim kendi kendime galibiyetinin bedelini ağır ödeyecek o suçluydu ve hesaba göre benim küçük bir galibiyet hakkım vardı ama bunu hiçe saydı zafer kazandı yanında kalmayacak ama ve ona benzemeyeceğim ne olursa olsun koruyacağım kendimi herşeydenama özellikle ondan.

Azınlıktan bir kızla evleniyorum diyarbakıra gidiyoruz sekiz yıl kalıyoruz orada yedi yıl devlet memurluğu yapıyorum istifa ettikten sonra bir yıl daha ardından ne yaptığım bilinmiyor çocukluğumu görüyorum. Lazımlıkta oturuyorum elimde poğaça var düşüyor. iki yavru kedi gelip ayağımla filan oynuyor dürtüklüyorum daha

çocuğum kedilerinannesi bundan hiç hoşlanmıyor ağlıyorum. Diyarbakırda uyuz sarı bir köpeğim var kızımı evlendirdiğim gün hiç olmadığım kadar sarhoş oluyorum karım ermeni sanırım aynı avluyu paylaştığımız çok sevdiğimiz dostlarımız var gidecekler amerikaya benden borç alıyorlar oysa onların hep yanımda olacaklarını sanmıştım okuldan mezun olduğum gün revirin hemşiresi bana pamuktan oyulmuş kanatları açık bir kartal verdi ucuz bir kabare kızlar oldukça giyinik patronları şişman bir herifle şarkı söylüyorlar asam onlara dönük oturuyor sonra tightlarını sıyırıyorlar önce ardından üstlerini çıkarıyorlar göğüsleri tümüyle açıkta kalıyor

boğazın akıntılarından elektrik üretme projesi türbini nasıl yerleştirmeli dikey mi yatay mı genişliği ne kadar olacak bütün boğazı kaplayacak mı üstteki akıntı karadenizden marmaraya gidiyor oysa türbinin tersine döneceği belirtilmiş dikey olursa nasıl olacak akıntı devamlı olmadığı için aradaki ufak kesintilerde dönecek zemberek gibi yaylı gibi yatay olması daha mantıklı gözüküyor yine de hem alttaki akıntı da işe yarar böylece dikey olamaz. çünkü dönmez. Çok büyük olursa da trafiği aksatır ve balıkların yaşamını ayrıca yüzeye de çok yakın olmamalı tam akıntıların sınırına yerleştirilmeli birkaçtanede olabilir üstünde bir duba koyalım demir atacak

Gün geçmiyor ki birileri komik bir şekilde ölmesin. Sen sen ol saçmasapan bir ölüme kurban gitme.

ben bu dertten ölürken söyle küçük bey hiçmi kalbin sızlamaz olmaz böyleşey bu kavgayı neden tek başıma vermek zorundayım ben neden kimseye dokunamıyorum is there anybody out there bulanıyorum bunu haketmek için ne yaptım ve neden ben hayatta en sevdiğim soru insan iktidarsızlığının özeti sıfır gününde silah arkadaşlarım olsun isterdim hiç değilse ne yaptığımı bilen benle birlikte savaşmasa bile benim karşı koyuşumu saldırımı için için de olsa alkışlayan destekleyen birileri ama karım bile yok yanımda ondan ayrılmak çok kolay olacak sanmıştım salakça bir düşünce ilişki artık yalnızca yorgunluk haline gelmişse uzun ayrılıkların ardından biraraya gelindiğinde heyecan artık üzücü derecede kısa sürüyorsa gelecek hemen hep birinci tekilde kurgulanıyorsa başka şeyler farklı insanlar arzulanıyor ama eprimiş ilişkinin hantallığı tüm yaşam alanını kaplamaya başladığı için arzulananlarla birlikte olunduğunda onları sıktığını düşünmekten an'ı yaşamaya fırsat kalmıyorsa bile sürekli hayıflanıyorsan bile ölmeyen birşeyler oluyor ve kendini ölesiye ölesiye yalnız hissettiğinde ya da böylesine bir yalnızlık çekebileceğini farkettiğinde anlıyorsun bunu o zaman yeniden istiyorsun yıkılanı onarmak yıkılması gerektiğini düşündüğünü yeniden benimsemek ama öbür omzundaki

konuşmaya başlıyor hemen yabancı insanların sentetik sıcaklığına sığınmak zorunda kalmış olmaktan nefret ediyorsun özlüyorsun ama dönmüyorsun bir kez bile dokunmadığın bir kadınla çok yakın olmak içtenlikle sevişmek istiyorsun sanki bunu başarabilsen herşey değişecek rüyaların sana eskiyi veriyor durmaksızın gitmeseydin yavrucuğum bir yolunu bulsaydık ben miydim yoksa giden ne farkeder ki yalnızım ve hiç birşey düzelmeyecek sanırım küçük bir doku parçasında ortaya çıkan bu hüzün gittikçe yoğunlaşarak yayılacak metastaz içim boşalana kadar

anımsadığım sık sık aklıma gelen ve bana garip bir şekilde huzur veren. Biraz bir tutam hüzünle birlikte olsa da kendimi iyi hissetmemi sağlayan bir imge zar kafamda bir yağmur öncesi ya da sonrası emin değilim hayır öncesi gerilim dinmemiş çünkü. gökyüzü öyle koyu ki gri filan değil düpedüz koyu lacivert bulutlarla kaplı nasıl olmuşsa güneş ışınları bulutların arasından bir yol bulmuş bir anlığına işte. o anda kapı aralığından annemi görüyorum o dışarda kapının önündeki çiçekleri suluyor herhalde. bense içerdeyim. İçerden bakıyorum. Kaç yaşındayım kestiremiyorum. Güneş annemi aydınlatıyor kısa kahverengi saçları parlıyor kendini yaptığı işe kaptırmış. kara bulutlar arkasında öcülük yapar gibi duruyor ama o hiç oralı değil. Gökgürültüsünden çok korkan annem orada kapının önünde ve güneş onu

aydınlatıyor. Annemle ilgili herhangi birşeyin bana huzur vermesi olacak şey değil tabii ama işte so it goes.

esin bartuyu da öldürmüşler allah kahretsin o herifi çok severdim işi iyice azıtmışlar üç değişik aletle birden öldürmüşler kim koyuyor bu gazeteleri çöp kutumun üstüne özellikle yapıyorlar devletten bile güçlü olmalı bu cinayet şebekesi tek rakiplerinin ben olduğumu biliyorlar acele ettirmek yanlış bir hamle yaptırmak istiyorlar herşey denetimleri altında gazetede cinayetlerden birini engellemeye çalışan bir kurulu yerden yere vurmuşlar ön sayfada esinin ölümü ise çarşaf çarşaf bile değil o kadar sıradan bir haber ki öylesine tek sütun bir resim sıfır günü yaklaşıyor zarlar yeniden atılacak adale

fil büyüktür ama mide bulandırır ilkokula daha başlamamış mıydım eski tek katlı bahçeli bir ev pencerede yeşil bir sinek uçmaktan yorulduklarında hep pencereye konduklarına karar vermiştim öldürdüm bunu yavaşça hasar vermeden suyunu akıtmadan kibrit kutusuna koydum yeşillerin bok sineği olduğunu bilmiyordum iki toplu iğne incelemeye başladım kanatları kıllı karnı incecik bacakları korkunç gözleri önce gözlerini deştim kanatlarını bile kopartmadan biri geldi ben uğraşırken büyüktü yaptığımı beğendi aferinledi sürdürdüm bende sonra o dev sivrisineklerle tanıştım. Adlarına anofel

dendiğini erkeklerin öyle büyük olduğunu bitkisel şeylerle beslendiğini dişisininse küçük ve kan emici olduğunu sıtma bulaştırabildiğini öğrendim erkekleri çok ilgimi çekiyordu sakar beceriksiz bir havaları vardı sürekli özür diler gibiydiler sanki o yüzden kıyıda köşede duvarlarda sessiz sessiz duruyorlardı uçmaları gerektiğinde de asla üzerime doğru gelmezler bacağıma konmazlardı dişileriyse öyle değil kadın nefretini körükleyen erkekliğin beklenmedik desteği demişti bir kadın daha sonraları elbette vampirellaya kadar gider hatta havvaya herhalde kan emici kötü kadın femme fatale ve geceleri o ince vıziltının hemen kulağımın dibinden gelmesiyle kaç kez çılgına döndüğümü ırzına geçmek için kaç kez kalkıp gözümü kamaştıracak ışığı yakıp o orospuyu görmeye öldürmeye çalıştığımı anımsamıyorum kan gölü av köşkü shelltoxu sıkıp sırf öldüklerini duyabilmek için odadann çıkmam havalandırmam da ölün bakalım ölün ama ben yaşıyorum son gülen kanla şişmiş bir sivri gördüğümde hep bir ikilim yapacağını yapmış geçmiş olsun bu gece bir daha uçamaz bile o kadar doymuş ama çiftleşeceği gelir aklıma o zavallı örümcek kılıklı erkeklerden birisiyle ve daha çok ona acıdığım için öldürürüm o dişiyi sanki bütün bu dünyadan dişiler sorunlu erkekler yalnızca birer oyuncak alet görevli memur bütün erkekler zavallı elimizde ne kadar itidar olursa olsun dişi peygamber devesi gene de yiyor işte erkeğini allahım pasifiğinde ufacık bir adada yaşıyor şu kuşlar ve erkeği yaptığı yuvayı mavi nesnelerle süslerse

çekebiliyor dişisinin ilgisini ancak tavuskuşu kırmızı göğüslü kuş bu hep böyle herşey dişiler için kanımızı dölümüzü emiyorlar gücümüzü zevkli olduğunu sandığımız bir mahkumiyet ölürken bile gülümseyerek ölüyoruz onlar için bir de uyku sineği var beni hep büyüledi çeçe sineğiydi adı galiba ilk duyduğumda dalıp gitmiştim bir soktu mu insan bir daha uyanmıyormuş afrikada yaşarmış bir sineğin böyle bir gücü olması inanılmaz ve beni çok korkutuyor bazı tablolar gibi ortaçağ ve hemen sonrası yapılmış herşeyin hemen herşeyin düzenli perspektife yerleştirilmiş olduğu tablolar ama bir köşesinde orada olmaması gereken bir ayrıntı var biraz daliyi andırır biçimde beni hep çok korkutmuştur parke taşlarıyla döşeli sütunlu yüksek çok yüksek tavanlı açık bir salon önde bir aziz masaya oturmuş birşeyler yazıyor bir ayağı aşağıda ve o dev salonun bir yerinde minyatür bir aslan bakıyor bana ya da karanlık bir sokak rembrant bir ışık insanlar bir köşede kesik bir baş duruyor hafifçe sırıtarak tanımlanamaz bir korku bu tıpkı küçükken oğlumun dörtayak üstünde beni kovaladığında katıla katıla gülerek duyduğum müthiş dehşet gibi bir oyun bu ama çok derin bir katmana sesleniyor beynimin ne olduğunu çıkartamadığım bir tanıdıklık duygusu gibi her seferinde nereden kaynaklandığını hatırlayacakmış gibi olup parmaklarımın arasından kaçırdığım bir korku belki de daha önceki yaşamımda bir köpek sürüsü tarafından kovalandım bataklığa doğru kaçacak yerim yoktu bataklıkta boğularak öldüm çünkü en

büyük korkularımdan biri ama çeçe sineği styx uyumak ölmek

ben çok uzun zamandır kitap okumuyorum. Yemin ederim okumuyorum. Ama kitapları iyi bilirim bir zamanlar çok okurdum okuldayken ilkokuldan beri bir sürü kitabım oldu itiraf ediyorum ve bunun sorumluluğu tümüyle bana ait. Annemle babam evet her ne kadar okumama karşı çıkmadıysa da ki bunu yapmaları onlar için çok zordu çevreleri doğrudan olmasa bile kendilerini özdeşleştirdikleri insanlar olmak istedikleri insanlar ve tabii soyut kaldığı sürece benimsenen doğru genel pozitif toplum kuralı değil mi onlarca yıldan beri dayatıyordu oku diye kutsal bir emir ben de okuyordum bütün bunlar yüzünden pek değil ama yani suçu başkasına atmaya çalışmıyorum ben ilgileniyordum benim hoşuma gidiyordu ingilizce öğrenir öğrenmez sahaftan aldığım ucuz masum amerikan çocuğuna seslenen kitaplardan o kadar çok okudum ki alt ve üst dişlerindeki dolgular birbirine değince kafasının içinde radyo yayınlarını duyan çocuğun hikayesi nesli çoktan tükenmiş bir dinazorla arkadaşlık kuran çocuk hepsini hepsini okudum büyük bir iştahla böyle alıştırıyorlar çok akıllıca şeytan krallığını kurmakta ve ben yalnızca bir çocuktum özür dilerim ama bilemezdim her neyse yıllarca sürdürdüm okumayı kitaplığım oldu benimkisinden büyük kitaplıkları gördüm kıskandım iskenderiye kitaplığının yakılmış olmasına

gerçekten üzüldüm ve borgesin öyküsünü çok sevdim evet onu okuyanlar arasında ben de vardım bu yanılgıyı büyük bir barbarlık olarak gördüm ve asimovun nightfallda anlattığı döngüyü uygarlığın hep yeniden başladığı bir yere kadar gelip sonra yeniden başa ağaç yaprağına döndüğü döngüyü düşündüm çok önemli bir anıttı o kitaplık benim için. Oysa kafataslarını dev bir piramit halinde dizenlerle o kitaplığı yakanlar aynı insanlardı ve ben bu iki edimi aynı ve tek bir barbarlığın iki tutarlı yansıması olarak görüyordum o zamanlar gençtim ama bu bir özür değil hayır bugün burada sizden nasıl özür dileyeceğimi dinlemek için toplanmış bulunmuyoruz çok sevdiğim yazarlar oldu ne garip değil mi bunu şimdi söylüyor olmak sapıkça bir itiraf gibi ne yapalım o zamanlar farkında değildim bazıları çoktan ölmüştü olabilir belki nekrofil bir duygu bazılarıysa yaşıyordu ve bazılarıyla tanıştım kimi insan olarak çok hoştu kimindense hiç hoşlanmadım evet hoşlanmamış olamaz mıyım hem bu sizin yargı değerlerinize göre daha doğal doğal değil mi tamam onları ve diğerlerini okumayı uzunca bir sürdürdüm ama sonunda anladım hep şüpheleniyordum. ama birgün tümüyle anladım beynimin bir köşesinde ki sinirler sanki o zamana kadar dondurulmuştu ve birden çözülünce asıl devre tamamlandı herşey değişti herşey çok açık geliyordu bir sürü şeyi anlıyordum en önemlisi bu işi anlıyordum artık o zaman farketmeye başlamış olmalıyım herhalde bunu bir tek ben yapabiliyordum şükrettim nasıl olduğunu anlamadığım halde yaşayan yazarların

yazarlarımın bana rağmen hala yaşadıklarına o günden sonra o günden sonra tek bir kitap okumadım bu bir gerçek evdeki bütün kitapları bir gece yaktım benimkileri karımınkileri onları atamazdım elbette yakmak zorundaydım zor oldu çok kitap birikmişti ama oldu sonunda bunları yazıyorum hiçbirşeyi özellikle de geçmişimi saklamaya niyetim yok ihtiyacım da yok ben ne olduğumu kim olduğumu çok iyi biliyorum. Nerden gelip nereye gittiğimi ve bu şunu gösteriyor en azından dönmek mümkün bu canavarı bu ahtapot ve kedi melezi örgütü ortadan kaldırdıktan sonra herşeyi yeni baştan kurmamanın mümkün olacağını biliyorum biliyorum zor olacak çocuklarını kolundan tutup çekiştirecek anneler çıkacak hep ama olsun ben üstüme düşeni yapacağım kabul ben istemedim ama kimse yapmayacaksa ben yaparım yalnızca sevdiğim yazarların hatırı için bile olsa yaparım bunu çekmecesinden zorla çıkartılıp vitrine sürülen her metnin karnı deşilip barsaklarıyla akbabalara ziyafet çekilen okuru tarafından öldürülen her yazarın öcünü alacağım

avustralyada suç oranı daha mı yüksek ingiliz adaletinin köpek adası imparatorluktaki bir sürü suçluyu gemilerle yolladığı bu ülke suç eğilimi kalıtsal olabilir mi büyükdayım gençliğinde yazmış olsa erek bir ödev gibi lavretsky hayatta bir daha mesut olmak istedi unuttu ki saadetin insanı hayatta bir defa bile ziyareti büyük bir

lütuf bir şanstır o saadetinin tamam olmadığı hissine kapılarak hakiki saadeti aradı fakat tamam bir saadete erişmek için bakalım hakkı var mı kimse hayatından memnu değildir tarlada çift sürmeye giden bir köylü belki hayatından memnundur ama lavreski onunla yerini değiştirmek ister mi o çiftçinin yerinde olsa bile mesut olur mu lovreskiy rusyaya toprakla uğraşmak için değil ihtiyarlığında kızlar peşinde koşmak için geldi serbest kaldığını haber alınca yani karısını öldü zannedinc herşeyi bir tarafa bırakarak çocuk gibi bir kelebeğin arkasından koştu the thought that life could be better is woven indelibly into our hearts and our brains

az önce uyandım ve bundan böyle uyumamaya karar verdim. Tarih 16 arak 1991 pazartesi kapının önündeki gazete. güneşli bir gün ama soğuk geçen hafta yağan kar erimeye başlamış bakırköyün hiç birşeyini sevmem meydandan sahile inen yoldaki dönercileri dışında daha sabahın onu ama insanlar şimdiden başlamışlar yemeğe milli bir alışkanlık nargile gibi o kokuyl a midemin bunalması yeni uyanmışken afyonum patlamamışken hoşuma gidiyor döner kokan ter kokan benimle alay eden beni umursamayan omuz atan gözünü kırpmadan adam öldüren öldürmeyen bihaber olan insanlart evet siz bu sabah uyandığınızda pencereden kaçınız baktı dışarı kaçınız faretti havada bir değişiklik olduğunu bugün sıfır günü mukaber çıkıyor evinden bugün diye kaçınız sarsıldı sevindi şimdi hiç renk vermemeye çalışıyorsunuz çalışın bakalım herşey hazır strateji belli büyük savaş bugün

başlıyor dostlarım sırenin ıslıkta sıralarında birer hintli gibi kararsız ama fakir otruyoruz şikleri çığırıyoruz bacağımızı altımıza alıp kınalı ellerimizle karnımızı kaşıyoruz kızlar işportadan giyiniyor kulaklarında koca küpeler erkeklerimiş saçlarını taramayı unutmuş ama sustalı plastik tarakları arka ceplerinde her an tarayabilirler dikkat sayın yolcular beş dakikanızı alacağım özür dilerim dükkanına gittiğinizde şu görmüş olduğunuz kızı replikçilerinin standart efsantiyonu kovuyu yeşil çöküyor insanların üstüne bir tesbih gibi biletçi gelip başı ağrıyanları tesbit ediyor korkmuyorsunuz değil mi hayır hiç korkmuyorsunuz yalnız bazılarınız endişei benim adıma ya başaramazsam diye daha doğrusu başaramayacağımı düşünüyorsunuz bunu doğal karşılıyorsunuz ama yine de bir umut tüm engellemelerinize karşın belirmiş içinizde yan gözle bakıyorsunuz kimse anlamasın diye hiç ilgilenmiyormuş gibi yapıyorsunuz tebrikler bu rolde çok iyisiniz perfect casting olağanüstü esprili olan yanı da hemen yanımdaki perma saçlı gözlüklü uzun bol etekli yelekli kadının kitap okuması arkama yaslanıyorum pencereden dışarı bakarken kendimi izlemeye çalışıyorum yüzümden çalılar ağaçlar pencereler başka yüzler geçiyor karışıyor işaretlerimiz daha bir sürü şey geçiyor kürsatın listelerindeki gibi ne kadar eski evler kaplumbağa kabuğu hırsızı insanlar aile soyutlamasında aynı buruşukluğu yavaşlığı ama ölmezliği yaşatıyor pikniğe gitmek içim yüzelli yıl evet kaplumbağa terbiye etmeyi akıl etmiş bir uygarlığın

kalıntılarıyız aslında vre unutturmaya çalışıyoruz bunu herkese ama önce kendimize bizden çok daha uzun yaşayacak yaratıkları sabırla yola getirmeye azmettik başardık insan utanır yüzü tutmaz böyle birşeye kalkışmaya ama hayır ben bunu seviyorum en çok diklenmelerini kafa tutmalarını dev masallarını ben de sizdenim size karşı sizden bunu trenin şoförüne de söyledim. yan camdan dışarı bakan ve dünyanın yanından geçmesine seyirci kalan sıradan bir röntgenci olmaktan sıkıldım öne gittim o zaman anlaşılıyor yol almanın bir yere gitmenin ne olduğu olması gerektiği raylar üstüme geliyor yol üstme geliyor yanımdan geçmiyor ben yana çekilmiyorum doğrudan yüzleşiyorum geleceğimle geldiğini gördüğüm şeyle her seferinde suratıma çarpıyor dağılıyor her seferinde yerine bir başka görüntü geliyor kazanan ben oluyorum inanılmaz bir sertliğe ulaşıyorum herşeyi delip geçebileceğimi hissediyorum başlı başına titreşiyorum enerji yayıyorum çevreme çok iyi hissediyorum kendini bu titrek eğzamanlı köprü hala burada mı inanılmaz herkes yiyecek satıyor yemeliyiz abonman satıyor şunu bunu herkesin sattığı şey zamanı zamanını bir şekilde satmayana yer yok bu düzende halıcın pis suları çarpıyor bir yanına altta bu öğlen saatinde bile bir sürü insanlar var lokantaları saymıyorum gençlerin uğrak yerleri cafebar gibi şeyler komik isimli yerler kemancı guitar doluşmuşlar herkes konuşuyor herkesin kafasında başka bir müzik ama hoparlörlerden çıkan gürültüye senkronize olmuş bir müzik neden en

büyük sorunlar en sefil hallerde halledilir edilmeye çalışılır neden hep sarhoşken kaymışken cesaret arkadaşlar yesin gözünüz bak şunlara peki neden varsın abi diyor biri diğerine neden burdasın neden evrenin kıyısında köşesinde kalmış bu attırık gezegendesin bu senin seçimin doğmayı sen seçtin annen senin doğmanı engellemedi o kadar başka birşey yapmadı neden içiyorsun neden doktorsun doktormuş inanılmaz derecede kırılgan gözüküyor bacaklarına bakmaya korkuyorum sen inanman lazım öyleyse senin için önemli olan ne düşünmek sevişmek neden önemli öğrenmek istiyorum bunları neden ama soruları hep o soruyor iyi taktik oğlum git be vicdan mısın nesin zaman değerli kronosun oğlu kim biliyor musun zeus yaa peki güneş tanrısıı kim en büyük o değil mi nasıl oluyor bürokratkik bir durum herhalde hani devlette olur ya başbakan devletbaşkanı filan o sırada stand by me bitiyor ve carmina burana başlıyor ayağa fırlıyor çiftetelli oynayarak yanında kızkardeşin olmasaydı sana asılırdım çok hoşsun oysa kız kardeşim sandığı kız artık yanımda değil içerde bir yerde kayboldu senin sevgilin var mı bu sırada tam etekli şapkalı küpeli pardösülü şık bir kız giriyor ne işi var burada ama birilerini tanıyor köşeye gidiyor gitar muhabbetine takılıyor katılıyot akorun bozuk olması önemli değil çünkü duyulmuyor zaten köprünün üstünden geçen ağır arabalarla sarsılıyor guitar kimse düştü mü suya daha önce ne kadar oynak sarhoşmuş neyse ki paltosu çıkmış çekerek kurtarmışlar pis bir su biralar dökülüyor bardak kırılıyor ok oyunu çocuğun uzun

saçları tahtanın demirlerine takılıyor çıkmıyor irony of situation insanlar gidiyor ama hep birileri geliyor kızın bir sevgilisi var galiba adı özgür öbür yanımda oturan çocuğun adı da özgür bunların hepsi böyle mi mahsus mu yapıyorlar kim kafasını daha uzun sallayacak yarışması ancak uzun saçlıların katılabileceği herhalde kısayla hiç anlamı olmazdı rock raconu beyin omleti baconlı polis basıyor mudur burasını ramazanda açık mıdır kimse bomba koymaz mı cüzzamlıları tecrit mantığı mı kendi kendilerine kıvranıp debelenip gebersinler diye mi ceberrut devletin eli ağır babalığı her gün geliyorlar okuldan akademiden çıkıp her saat dolu mu acaba iki garson çocuk. Hemen farkediliyor bir defa ayıklar sonra giyimleri ve ağızları farklı bardakları topluyorlar ver oğlum bir bira daha. Ama rockçı çocuklar da yardım ediyor hepimiz arkadaşız gemimiz battı ve bu filikada ne kadar zaman birbirimizi yemeden durabileceğimizi hesaplamaya çalışıyoruz fraktellerle gitar çalan sakallı müziğin susmasını fırsat bilip bağıra bangırdata söyleyip çalıyor güzel giyimli kız demirlere oturmuş o da söylüyor genç ve güzel bir sosyolog gibi fevkalade sivil bir toplum gençler konserlerde ritim bile tutabiliyor büyüyünce adam değil mi bon yüzler bön bön şişiyor şişiyor öpüşüyor insanlar bira kokuyor hertaraf üçgünlük bira leşi bu da köprünün sakalı olsa gerek mea culpa yeniden başlıyor ikili bu evreni ben seçtim öykü bu tanrıysan herşeyi bilmek zorundasın burada sigara içmek ne demek bilmen lazım öykü bu öykü bu baba tamam mı büyükbabam da

babam da ölümden korkardı genlerine işlemiş
korkmasalardı farklı olabilirdi belki şimdi çok düzayak
gelebilir sana diyor ve kızkardeşim sanılan güzel gözlü
kıza sarılıyor çocuğuna sarılan bir anne gibi sarıl bana ve
gerçekten öyle bir ilişki var gibi aralarında kızın yaşı
onunkisinden çok küçük oysa ve bacaklarını kolaylıkla
kırabilir oğlum daha sert birşey yok mu soğuk olsun
eyvallah saçlarımı okşa dudaklarımı öp sarıl bana annem ol
benim düzayak gerçekten kız denilenleri yapıyor hüzünlü
ve güzel gözler ama yine de alaycı ve üstün dizine
yatmak istiyorum sevişmek istiyorum arkadaşına bakarak
ama hiç kalkmıyor artık hatırlamıyorum bilmiyorum
gözlerimin altı koyulaştıkça koyulacağım ölümüme diyor
çık şuradan. Çık artık yeterinc kaldım göreceğimi de
gördüm sanırım köpürü binlerce vırrşıt klatatong bapbapçı
abibeşbin taşıyor geç it vermeyen ülker altıda üstün de
bir bu yerin geri kalan beşi başa vuruyor gecikmenin
bedeli iniyorum merdaneleri divana yatmadan zaman
nezlesi olmuş mekanikçiler satışta bond serişler
basakmaklarboynuninceee vvuuuv elekler partlıyor
canlarda dükün anasının ses sis sus aman
taşınabilirsespazalamacısıların azar azar bızırımıza
basmasıyla irkiltilmiş irikıyım su kaplumbağaları timsal
teşekkül edercesine sağoluyor ıvırzıvır mahalleri
çeşmebaşı hesabı yavrum kapat artık adisyon lütfet bize
buradan da çıkarımsayalım ölmek bilmez cıs etimizi
tünel jeton tümel küf kokusu sarımsak ilçemi
çekerkeninençıkarkençekensis teması şeklinde iki a barkış

alabalık timsahlar dolut ne işiitiniz varr burda bu benim taşatım ıvz ağa itilmiyor saten oğlum güzel bir cidde yapmışsın kendine vay bir kaltak raylarda ha iyi pişir kendi ye merkeze çek merkeze bu iş burada başlar burada biter demek işte sergiler dükkanlar ama daha erken saat kaç hanımefendi olgunlaşmamışsınız enüz iz bırakmadan sıvı hale geçemiyor kolunuzdaki leke alınyazısı gibi bilmez miyim nereye gitseniz peşinizde gölgenizden beter demek rüzgarı da defedebiliyor ama ağır ağır ilerleyen akrep size asıl elem veren vahim terakki fiş isteyin neyse üzümleyin gerçekçek onun için burada ayım bir körgünaha giriyorum ben de siz keyfiliğinizle ilgilenin redkit batının en hızlı kovucusu oysa dün yağ yuvarlaktı hep batar asılanda kabahatları inceltme görelim evinizi kıyarak ağlara ben ağlamam karanlık salonu aydınlat red tonlarca dalın peşine talsitle düş zam gelirse kabıs verirler bütün dörtkardeşler çizgili giymeli haydi red tek başınasın ötekiler yok sayılıyor bu filmde zaten ve ben uyuyortum

Tamam tamam kalkıyorum işte. Siz kimsiniz beyefendi? Sakin olun biraz ve önce nezaket kurallarını öğrenin. Hayır, ben horlamam. Rica ederim. Otuz yedi yaşında olmam bir engel değil bence. Filminiz de birşeye benzemiyordu zaten, bu kutunun neresi kırmızı anlamadım. Öyle alık alık bakmayın suratıma, biraz düşünün ben

dönüşte uğrar sorarım. Hoşça kalmayı, hatta düpedüz hoş kalmayı ihmal etmeyin ayrıca.

hava kararmış istiklal caddesi soğuk ama hala kalabalık henüz harekete geçmek için erken şimdi düşünüyorum da tarih adına çok iyi bir seçim özgürlük savaşının başlayacağı yer olarak elbette burası seçilmeliydi esin bartuyu gördüm o anda inanamadım seni öldürdüler sanıyordum burada ne işin var sorma dedi dalağını yardılar bu işin bokuna değdirdiler şarap çanaklarına ettiğimin herifleri sen ne alemdesin kendine dikkat et eyvallah birşey söylemedim ona ama paçayı kurtardığına göre belli ki onlar da boş durmuyordu tabii ki kuzu gibi yatıp bekleyecek değiller ya bu iyi işte henüz pek organize olamadıkları belli düzende değişen birşey göremedim bu geceden sonra planımın çevresinde toplanacağız o zaman çok güçlü olacağız evet beni bekliyor olmalılar esinin söylediklerinden de belli bana güveniyorlar onları yarıyolda bırakmayacağım hazırım ve o gangsterler bunun farkında bile değil farkettiklerinde

Her taraf kedi ölüsü ve duvaraiseyenadam dolu bu şehirde bir gariplik var lanetlenme belirtisi bunlar uğursuzluk kol geziyor yerde yatan adamlar simsiyah suratlı üstlerindeki paçavraların sertleşmiş yağlı kıvrımları arasından kırmızı bir et parçası çıkartıp

yattıkları yerden işiyorlar herkes yoluna devam ediyor ve adamların gözleri ölü kedilerin sinek konan gözlerine benziyor lanetli bu şehir bu insanlar hiçbirşey bilmiyor tanrım bu işin sonu nereye varacak her taraf herşey bütün binalar ve gözler çürüyor bulutların birikişi gibi gözle görülür bir şekilde cerahat fışkırıyor her yandan sarı çiğ bir sesle yağmur halinde yağıyor kimse saçakların altına saklanmaya bile yeltenmiyor ama belki de kaçmalıyım buradan yeterince uzağa gidersem ama gidemem bırakmazlar yolları tutmuşlardır kaçabilsem bile bir gemi yapmak çok zaman alır bu irin denizi kabarıp beni yutmadan hayır neden havlıyorsun bana köpek gel gözlerime bak eğiliyorum bak iyice anlıyorsun değil mi gel yaklaş kokla boynumu şimdi oldu işte yalıyorsun yala evet ben oyum kayışının öbür ucundaki şu kızı tanıyor musun ya yanındaki kızı gel kucağıma. hanımlar ben bu köpeği istiyorum yürü beyamca bırak şu hayvanı bakın durum çok ciddi hemen birşeyler yapmazsam çok geç olacak bu hayvana ihtiyacım olabilir sen uçmuşsun be bırak hadi bakın size anlatabilirim ama burada olmaz çok kalabalık duyabilirler planın gizli kalması şart size de tüm ayrıntıları anlatamayacağım ama bana güvenmeniz amca sen iş mi istiyorsun efendim paran var mı senin para mı tabii merak etmeyin yeterli param var ilk aşamada çok gerekmeyecek zaten sonra da arkadaşlarla toplandığımızda yani dur bakalım amca grup yok bizde karıştırma işi tamam mı üç yüz var mı sende var evet sizi birileri mi yolladı yoksa ne yapılacağını biliyor musunuz

amcada numara var galiba sana tam muamele çekeriz merak etme bırak kızım herifin ayakta duracak hali yok şuna baksana elimizde kalır bekanı mı arıyorsun hadi yürü bırak amca başka zaman hadi hayır bu köpek bana lazım beni kokladı kokumu tanıdı artık benim o kızım bunun da çekişi böyle herhalde hadi yürü bari gel amca kalk bakalım bize gidiyoruz yakın mı eviniz benim bu gece burada olmam gerekiyor da anlatacağım tamam kocacım anlatırsın yakın merak etme yormayız seni gidince dinlenirsin biraz bu geceki siftahımız da sen ol kızım bu tipler de hep bizi bul ben uzuyorum sen uğraş beni memonun oradan al sonra

arkadaşınız neden gelmedi bizimle acaba işi var işi daha iyi ya işte bizbize oluruz senle anladım köpeğinizin adı ne köpeği sevdin galiba amca erkek o ama o öyle mi bence sakıncası yok sen az değilsin galiba aslında hiç belli olmuyor kimin ne yapacağı evet çok haklısınız ben de buna güveniyorum siz kitap okur musunuz ne diyorsun ya sen ne kitabı entele benziyor muyum ben yok değil tabii öyle sormuştum burası mı arkadaşınızla mı kalıyorsunuz burada evet ama bana köpeğin adını söylemediniz dost dost güzel isim ben de onun dostu olacağım köpeğinizi çok seviyorsunuz değil mi yavaş amca yavaş merdivenlerden çıkarken ses çıkartma çok komşular tamam gel bakalım kocacım gir içeri sen otur ben şimdi geliyorum dost gel buraya it

ne yapıyorsunuz dur canım yaslan arkana kucağına oturmam hoşuna gitmedi mi canın mı acıdı yoksa pek de

zayıfsın ulan yemezsen yapamazsın nasıl iyi mi açsana şunun önünü hadi ama bütün gece senle mi uğraşacağız anam hadi gir bakalım neden anlaşıldı sen bilirsin kocacım dost gel ulan buraya it gel bakalım yanıma bak amcanınkisi sopa gibi senin de sopan var mı hani gel kucağıma işte buradaymış bak kocacım seninki ne kadar büyük maşallah seveyim mi ikisini de tutayım da seveyim heriflerim benim sen bırak amca ver bana o elini bak sana ne tutturacağım güzel değil mi yumuşacık filan her yerde bulamazsın benimki gibisini hadi kocacım ohh bak dosta bak ımmm erkeğim aa nasıl hemen geldi itoğluit hadi yürü içeri yürü kocacım benim ne kadar sertsin sen öyle evet hadi hadi ahh canım benim canım evet öpeyim mi biraz daha mı sıkayım iyice sıkayım değil mi kopartayım mı ulan bende kalsın mı çok sevdim ben bunu ahh canım aslanım evet evet koçum aferin aferin sana ne güzel oldu değil mi çok zevkliydi dur öyle al şunu da silin oldu mu al tamam üç yüz demiştik ama seni sevdim bir yüzlük bırak yeter uzatma ama köpek dedin köpeği de çektik işim gücüm var uzat yanağını hadi görüşürüz canım tamam artık inerken gürültü yapma ne diyorsun be adam yürü git iş çıkartma benim başıma hadi bas ulan hepiniz başka bir manyaksınız be köpek ulan o taş gibi karı varken hadi akşam akşam açtırma şimdi

Çok uzun zamandır sevişmiyorum ıkarım daha gitmeden bırakmıştık sevişmeyi birbuçuk iki yıl oluyor herhalde başka bir bedenin yakınlığını özlüyorum ama en çok insan kokusunu ne gizel kokardı karım boynu kolları göğüsleri

dizlerinin içi bacaklarının arası hepsinin farklı birer kokusu ve sevistikçe değişirdi sinirli olduğunda başka mutlu olduğunda başka herşey gelip bedende düğümleniyor sonuçta onlar birbirini sevmisse sevdikçe yapılabilecek birşey yok ve en koyu anlarda en dipteyken bile gerçek bir sarılmanın huzurunu hiçbirşey veremez içinin sıcaklığı yumuşaklığı sarması başımı gömüp ağlamak istedim çok kez ama artık yok tek başımayım dirty old man masstürbesiyonist valsalvayla kendinden geçen çok gerisinde kalan aslında ne yapalım askerlik zor böyle bir bağlılığa bağımlılığa hatta kafamın çok bozulduğu da oldu ama ve belki de bacon haklıydı belki de en büyük zayıflığı bu insanın akıl ve mantığın yenilgisinin adıdır belki de sevgi aşk tutku hepimiz her zaman akıllı olmak kendimizde olmak zorundayız kaplumbağalar kabuk değiştiremez diğerleriyle oysa gevşediğimiz koyverdiğimiz anlarda bile mantıkl bir şekilde halletmek gerek bunu sağduyuyu elden bırakmamalı bu arketipin sorumlusu kim ayağa kalksın kim kadına baştançıkarıcılığı erkeği başıkoruyuculuğu verdi rol olarak paranoyak olmak işten değil arkamızdan iş çeviriyorlar asıl iktidar onların elinde kuklalar kadar özgürüz acı tat bundan kaynaklanıyor ve gözümüzü kapatarak gözlerinin içine bakarak biraz da öldürüyoruz severken saplarken kendi sıcaklığımızı ama tüm bu karmaşıklığı kendine yetmenin korunaklı sadeliğine yeğliyorum belki de hala utanıyorum gülünç buluyorum bilemiyorum bir rahatsızlık duygusu yetersizlik ilginç değil mi yeterlilik değil işte satrancı

tek başına ne kadar sürdürebilirsin bazen insan tek başına hareket etmek zorunda ne yapalım başkaları olsaydı yanımda çok farklı olabilirdi ama yok ve ben bu işi başaracağım bugün için hazırladım kurdum sokaklar iyice boşaldı insanlar nihayet geceye yenik düştü gece üzerlerine çöktü yine de iyi dayanıyorlar her şehirde böyle olmaz taşrada hele hiç ama bu şehir bu koca günahkar dinazor şeytana bile kafa tutabilir istese oysa farkına varmadan şeytanın gölgesi olmayı seçiyor alttan alta hissediyor bu ikilemi ve sonunda dayanamayıp kısa süreli bir çeşe mahkümiyetine razı oluyor uyanmayacağı günün korkusunu hep saklı tutarak çekmecelerinden birinde bu pisliği ancak büyük bir yangın temizler yıkmakla yıkamakla ayırmakla düzeltmeye çalışmakla olmayacak herşeyi hepsini yakmak lazım kırmızılı saralı çatırtılara bürünmeden arınmayacak bu şehir belli ki ve bu yangının gerçek bir yangın olabilmesi için nereden başlaması gerektiği de belli her kapı aynı değildir çünkü o kutudan çıkmalı ateş tanrısı içinden ne çıkacağı bilinmeyen şans kutusu pandoranın lanetli kutusu oradan yayılmalı daha iyi bir isim olabilir mi bir kitapçı için ve bu sefer hiç birşey eskisi gibi olmamalı söz veriyorum ve biliyorum camın kırılma sesi yalnızca fareleri ürkütecek çünkü kedileri zaten öldürdüler mürekkebe batırılmış odunların nasıl yandığını göremeyecekler leşleri kavrulurken ama bilecekler hep biliyorlardı geleceğimi biliyorlardı ama beklemekten başka birşey yapamayacaklarının tam bilincinde olmadıkları anlaşılıyor

yolumdan çevirmeye kalkıştıklarına bakılırsa ama artık çok geç utanmadan sergiledikleri cinayet dolu bu vitrin sonlarının vitrini olacak kalk istanbul uyan gör kurtuluşunu düşlerle zaman yitirmenin sırası değil gerçeğin en çekici olduğu zaman şimdi şimdi bu ne anlamıyorum bu ne hayır anlamıyorum pislik bu allah kahretsin biliyordum anlamalıydım yerinde bulamadığım ilk gün anlamalıydım anlamıştım beni bulduklarını suçvecezayı ele geçirdiklerini ama ses çıkmayınca defteri bulunca beni uyardılar ama bunu beklemiyordum demek sonunda beni de yakaladılar bu kitapçıya geleceğimi başka birine değil buna geleceğimi biliyorlardı allah kahretsin herşeyi biliyorlardı demek fareyle oynar gibi ölü kediler yanıltıcı bir işaretti beni faka bastırdılar ölü kedileri görüp kendime güvenmemi sağladılar hep onların oyununu oynadık koca bir kitap olmuş suçveceza koymuşlar işte vitrine dosto ne benim mahlasım mı ölüm fermanımı çıkarttılar ama beni ele geçiremeyecekler beni ışıkların hızla yüzüme çarpmasına taşların ayağıma zıplayıp vurmasına beni ileri itmesine aldıramam serendipity komik değil mi taksi evet taksi hayırgüzelim senin alevinle yetinecek bu şehriazam yetim kalmanın yatılısında altı ganyanı kaybettik ama gerekli kayıtlar düşüldü hesabımızdan üzülme ayıbınızı örtecek biri çıkar elbet kosovada yapacak çok şey bırakmıştı kara hayrettin ama bir yazı karakteri olup isviçreye gideceğini bilemezdi en sevdiği tatlının çünkü bu dünyanın gerçek merkezi orası bütün çarklar ve mekanizmaların tekvin noktası iyonların hızlanma ve

titreşme odağı devrime geçit yok kardeşim kapat
radyoyu culdesac theres a coup comin on iskemlesi
altından çekilince çarın rasputine borcu azalmış mıydı
indir sağ elini rasputin ra ra rasputin kan al sırtımdan
usavurumun dışaaçılımı değiştirmeye çalışıyor hiçbirşeyin
kesin olmamasına çalışıyor newton bozulmaz mı bu işe
yaprak damarlarının tıkanması esnasında rastlantı mı
yani herşey bir olasılıktan mı ibaret bu da yeni
bir dsin olsa gerek the church of my heart iyi dua
ederseniz olur belki bula bula şansa bak bendeki
adamlar nereden bilmişler çok çalışıyorlar azizim çok
ilerlemişler çok biz yırtınsak yetişemeyiz artık sen
tut hangi dükkanmış bul pes o kadar da yağlanmıştık
yazık oldu kaynak israfı dur kardeşim burası kapı bu mu
güzel yapmışsın merdivenlerimi kim sivriltmiş benim
kapım benim kapım niye açık değil peki ağla sevgili
mutfağım acil imdat çıkışım su verin ulan su çıkalım
durdurun iniyorum yavaş yavaş iniyorum yatağın
içindenn geçip denek sonunda beni de buldunuz pis
akbabalar leş yiyicileri ölüsevicileri ama geç kaldınız
işte sizi beklemeden başlıyorum ben ben çıkıyorum
oyundan mola alıyorum acil mola üstümü örtmeyiniz
üşümüyorum biraz sonra görüşeceğiz ve pişman
olacaksınız arkadaşlar bekliyor özür dilemenize gerek
yok ben sizin bildiğiniz ölülerden değilim yine
görüşeceğiz eşşkiya dünyaya

SUÇ VE CEZA

FYODOR DOSTOYEVSKİ

KİTAP
2006
SB 038471 VEF

ISBN: 978-975-289-452-5

9 789752 894525

ROMAN